

บทที่ ๒

งานในหน้าที่ฝ่ายกิจการพลเรือนยามปกติ

ตอนที่ ๑ งานในหน้าที่ของฝ่ายกิจการพลเรือน

๑. สธ.๕ คือใคร

สธ.๕ คือ ฝ่ายเสนาธิการที่รับผิดชอบทางฝ่ายอำนวยการในงานกิจการพลเรือนของหน่วย ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์ และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง.

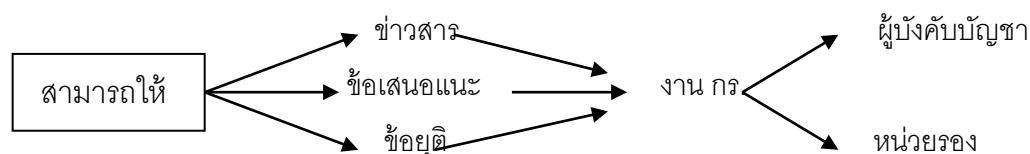
๒. ฐานะของ สธ.๕

ในฐานะที่ สธ.๕ เป็นฝ่ายอำนวยการคนหนึ่งของผู้บังคับบัญชานั้น สามารถกำหนดฐานะของ สธ.๕ ได้ว่าเป็นฝ่ายอำนวยการประเภท ฝ่ายอำนวยการประสานงานคนหนึ่งของหน่วย.

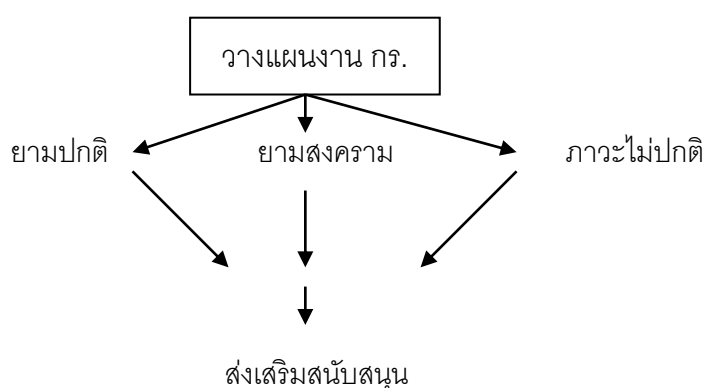
๓. บทบาทของ สธ.๕ ในฐานะฝ่ายอำนวยการ มี ๔ ประการ

- ก. บทบาทในฐานะที่ปรึกษา
- ข. บทบาทในฐานะผู้วางแผน
- ค. บทบาทในฐานะผู้ประสานงาน
- ง. บทบาทในฐานะผู้กำกับดูแล

บทบาทของ สธ.๕ ในฐานะที่ปรึกษา

บทบาทของ สธ.๕ ในฐานะผู้วางแผน

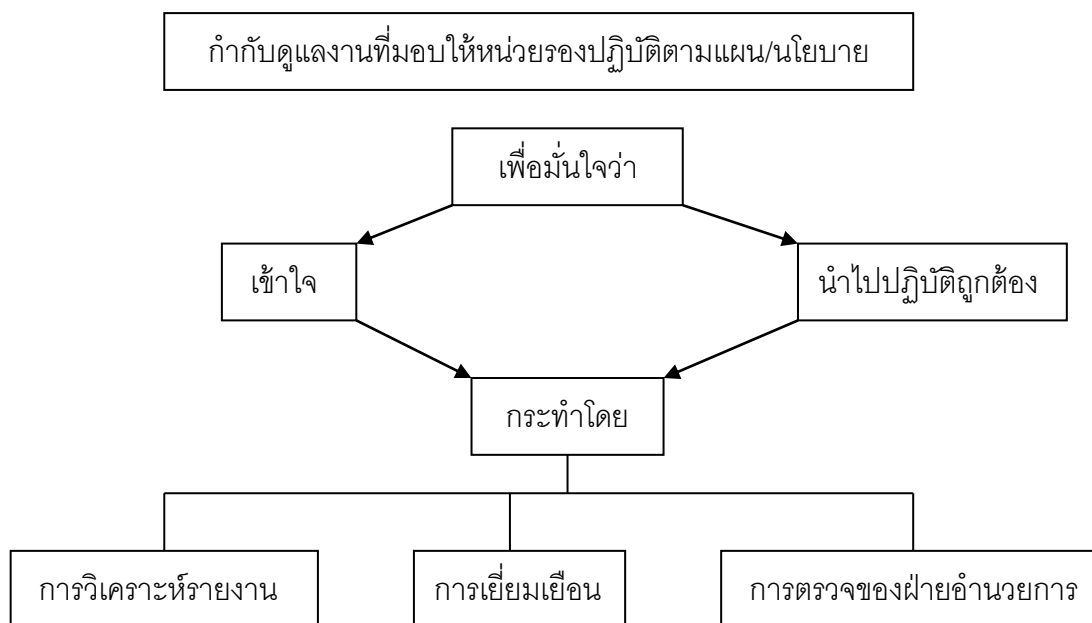
บรรลุมารกิจทางทหารตามนโยบาย

บทบาทของ สท.๕ ในฐานะผู้ประสานงาน

๑. ประสานงานกับ ผอ. อื่นๆ
๒. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่พลเรือน เช่น การอพยพ , การใช้ทรัพยากรพลเรือน

บทบาทของ สท.๕ ในฐานะผู้กำกับดูแล/กำกับดูแลงาน

งานที่มอบให้หน่วยรองปฏิบัติตามแผน / นโยบาย

๔. สท.๕ เป็นเสนาธิการ (ฝ่ายอำนวยการประสานงาน) มีความรับผิดชอบในหน้าที่ร่วม ๕ ประการ

- ก. การจัดหาและให้ข่าวสาร
- ข. การทำประมาณการ
- ค. การทำข้อเสนอ
- ง. การทำแผนและคำสั่ง
- จ. การกำกับดูแล

๕. กิจการพลเรือน

ก. กิจการพลเรือน หมายถึง การดำเนินงานของทหารในปัจจุบันที่เกี่ยวกับ การเมือง การเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา มุ่งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน, ประชาชนให้การสนับสนุนกิจการทหาร เพื่อให้สามารถเผชิญต่อ ภาวะสงครามหรือเหตุการณ์ในภาวะไม่ปกติ อันเนื่องมาจากภัยคุกคามจากการกระทำของคอมมิวนิสต์ จาก การคุกคามของสาธารณภัย ภัยคุกคามจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ ได้ทัน่วงทีและมีประสิทธิภาพ.

ข. วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจการพลเรือน คือ การดำเนินงานที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการ บรรลุมารกิจของหน่วย (ภารกิจทางยุทธวิธี).

ค. ขอบเขตการดำเนินงาน การดำเนินงานกิจการพลเรือนของทหาร จะประกอบด้วยหลักการใหญ่ ๔ ประการ คือ

- ๑) การปฏิบัติการกิจการพลเรือน
- ๒) การปฏิบัติการจิตวิทยา
- ๓) การประชาสัมพันธ์
- ๔) การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง

๖. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน

ก. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน หมายถึง การดำเนินงานทั้งปวงของหน่วยที่เกี่ยวข้องหรือกระทบกระเทือนต่อส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อบรรลุภารกิจของหน่วยตามต้องการ (หลักนิยม กร. ๒๕๒๕)

ข. วัตถุประสงค์การปฏิบัติการกิจการพลเรือน คือ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุภารกิจของหน่วย โดยเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการ

- ๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน
- ๒) การดำเนินการต่อประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่
- ๓) การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อตกลงต่างๆ

ค. ขอบเขตการดำเนินงานการปฏิบัติการกิจการพลเรือน ครอบคลุมงานที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ พอสรุปได้ดังนี้

- ๑) การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
- ๒) การส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน
- ๓) การสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการลดการกีดขวางการรบ และบรรเทาความสูญเสียอันอาจเกิดจากการสู้รบ
- ๔) การสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- ๕) การพัฒนาพลังประชาชน
- ๖) การควบคุมและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น
- ๗) การปกครองดินแดนที่ได้จากการยึดครอง

๗. การปฏิบัติการจิตวิทยา

ก. การปฏิบัติการจิตวิทยา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารความคิดเห็น ลัทธินิยม หรือการจูงใจต่างๆ รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ตามแผนที่ได้วางไว้จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อให้มีอิทธิพลเหนือจิตใจกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ที่ต้องการในวิถีทางที่จะช่วยสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข. วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อก่อให้เกิดอิทธิพลเหนือจิตใจกลุ่มเป้าหมายด้วยการเปลี่ยนความคิดและการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ให้เป็นไปตามที่ฝ่ายเราต้องการ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายสำคัญได้แก่

- ๑) เสริมสร้างขวัญและกำลังใจและความสามัคคีของฝ่ายเรา
- ๒) ทำลายขวัญกำลังใจและความเป็นปึกแผ่นของฝ่ายตรงข้าม

- ๓) ขัดขวางขั้นตอนการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม
- ๔) ต่อต้าน / ตอบโต้การปฏิบัติภารกิจจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม

ค. ขอบเขตการดำเนินงานการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา ประกอบด้วย การดำเนินงานอย่างเปิดเผยและการดำเนินงานอย่างปกปิด ซึ่งขอบเขตการดำเนินงานทางทหารนั้น ส่วนใหญ่ประกอบด้วย

- ๑) การโฆษณาชวนเชื่อ
- ๒) การแสดงกำลังหรือการแสดงการคุกคามที่ใช้กำลัง
- ๓) การปฏิบัติการทางยุทธวิธีที่หวังผลทางการปฏิบัติภารกิจจิตวิทยา
- ๔) การต่อต้านและตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อ

๘. การประชาสัมพันธ์

ก. การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินการอย่างสุ่มรอบคอบ ต่อเนื่อง และมีแผนการที่ดำรงความพยายามในอันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจอันดีต่อกันภายในสถาบันทหารและระหว่างสถาบันทหารกับสถาบันอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง.

ข. วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ทหาร เพื่อรวมพลังทหารกับสถาบันอื่นและประชาชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมความมั่นคงของชาติทางหนึ่ง.

ค. ขอบเขตการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ทางทหาร ประกอบด้วยขอบเขตการดำเนินงานที่สำคัญ พอสรุปได้ คือ

- ๑) การประชาสัมพันธ์
- ๒) การเสนาสนเทศ
- ๓) การชุมนุมสัมพันธ์

๙. การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง

ก. การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง การปลูกฝังทางความเชื่อในระบบการปกครองของสังคมหนึ่งกับอีกสังคมหนึ่งว่าใครจะเหมาะสมกว่ากัน.

ข. ความมุ่งหมาย

- ๑) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนจริยธรรมของกำลังพลแต่ละคนให้รู้เท่าทันกลอุบาย/ลัทธิการปกครองที่เป็นภัย กวดขันกำลังข้าราชการทุกระดับชั้นมิให้สร้างเงื่อนไข
- ๒) ให้ฝ่ายเราเข้าใจลัทธิการปกครองของเราเปรียบเทียบกับได้ดีกว่าลัทธิอื่น
- ๓) ส่งเสริมกำลังใจในการต่อสู้
- ๔) เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกลึกซึ้งมั่นคงในอุดมการณ์ และขวัญกำลังใจ ไปสู่ชายไทยทั้งหมด โดยอาศัยทหารเป็นสื่อนำเข้าหามวลชน

ค. วัตถุประสงค์ต่อหน่วยทหาร

- ๑) เพื่อยึดเหนี่ยวความคิดความเชื่อของกำลังพลภายในหน่วยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
- ๒) เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่ง และกำลังใจในการต่อสู้ของกำลังพล ความสามัคคีภายในหน่วย
- ๓) เพื่อเสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งระเบียบวินัย

- ๔) เพื่อดำเนินการตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อ
- ๕) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนในบทบาทของทหาร

ง. ขอบเขตการดำเนินงานการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองของกองทัพบก ประกอบด้วย การดำเนินงานที่สำคัญ พอสรุปได้ดังนี้ คือ

- ๑) การให้การศึกษาอบรม
- ๒) การกวัดขั้นความประพฤติและการปฏิบัติตนของกำลังพลทุกคน ทุกระดับชั้น
- ๓) การปรับปรุงการสวัสดิการของหน่วยในทุกๆ ด้าน
- ๔) การปรับปรุงการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

๑๐. การดำเนินงานสาย สธ.๕ ในยามปกติ

ในยามปกติ หรือ ณ ที่ตั้งปกติ การดำเนินงานในสาย สธ.๕ ส่วนใหญ่มุ่งไปสู่ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และการสนับสนุนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการพลเรือน เช่น

- ก. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
- ข. การช่วยเหลือประชาชนโดยหน่วยทหาร
- ค. การสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการป้องกันภัยอันเกิดจากการก่อวินาศกรรม

ง. การสนับสนุนส่วนราชการพลเรือนตามที่ได้รับคำร้องขอ

จ. การเตรียมการด้านการปฏิบัติการกิจการพลเรือน และการปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อสนับสนุนภารกิจทางยุทธวิธีของหน่วย

๑๑. การดำเนินงานสาย สธ.๕ ในยามสงคราม

ในยามสงคราม หรือ ในยุทธบริเวณ การดำเนินงานในสาย สธ.๕ จะมุ่งไปสู่การสนับสนุนการรบโดยตรง เช่น

- ก. การป้องกันหรือลดการกีดขวางการยุทธ์
- ข. การสนับสนุนการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง
- ค. การสนับสนุนการป้องกันภัยพลเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การป้องกันและบรรเทาภัยจากการโจมตีทางอากาศ และการอพยพประชากรกับส่วนราชการ

ง. การดำเนินการต่อทรัพยากรพลเรือน ทั้งเพื่อการใช้ประโยชน์โดยพลเรือนและโดยฝ่ายทหาร

จ. การปกครองดินแดน หรือการสนับสนุนส่วนราชการพลเรือนในการบริหารราชการแผ่นดินยามฉุกเฉินหรือในยามสงคราม

๑๒. การดำเนินงานสาย สธ.๕ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ หรือในการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์นั้น ฝ่ายรัฐบาลจะพยายามดำเนินการในทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชน ดังนั้นในสถานการณ์เช่นนี้ การดำเนินงานในสาย สธ.๕ จึงนับว่ามีความสำคัญมากและพอสรุปการดำเนินงานที่สำคัญได้ดังนี้

- ก. การสนับสนุนการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร

- ข. การสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น
- ค. การพัฒนาพลังประชาชน
- ง. การสนับสนุนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการพลเรือน
- จ. การสนับสนุนการปฏิบัติการปราบปรามกองกำลังติดอาวุธที่ไม่ยอมกลับใจเข้ามาอบตัว

๑๓. ความสัมพันธ์ทางฝ่ายอำนาจการ

ก. ผู้บังคับบัญชา คือ ผู้รับผิดชอบในกิจการทั้งปวง รวมทั้งงานกิจการพลเรือนของหน่วย โดยมีเสนาธิการเป็นผู้อำนาจการประสานงาน และกำกับดูแลเป็นส่วนรวม โดยมี สธ.๕ หรือผู้ที่ผู้บังคับบัญชากำหนดเป็นผู้รับผิดชอบทางฝ่ายอำนาจการโดยเฉพาะ

ข. เพื่อให้การปฏิบัติการกิจของหน่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ฝ่ายอำนาจการทุกสายย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์กับฝ่ายกิจการพลเรือนด้วย เช่น

๑) ประสานกับ สธ.๑ เรื่อง

- ก) การบรรจุเจ้าหน้าที่ในสายกิจการพลเรือน
- ข) การจัดการกำลังพลต่อพลเรือนในท้องถิ่น
- ค) การใช้ทรัพยากรพลเรือน
- ง) การเสริมสร้างขวัญของกำลังพล
- จ) การปฏิบัติของทหารในที่ชุมชน

๒) ประสานกับ สธ.๒ เรื่อง

- ก) ข้อมูลการวิเคราะห์พื้นที่ปฏิบัติการและการประมาณการข่าวกรอง
- ข) การกำหนดความต้องการข่าวกรอง
- ค) การใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่องานข่าวกรอง
- ง) การรักษาความปลอดภัยในที่ชุมชน
- จ) การฝึกด้านการข่าวกรองให้กับประชาชนและส่วนราชการพลเรือน

๓) ประสานกับ สธ.๓ เรื่อง

- ก) การจัดทำสั่งทำการรบ (การจัดเฉพาะกิจ)
- ข) ผลกระทบของการยุทธ์ต่อประชาชนฝ่ายเรา
- ค) การใช้ทรัพยากรพลเรือนเพื่อการฝึกและการยุทธ์
- ง) การใช้ประชาชนและส่วนราชการพลเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติทางยุทธวิธี

๔) ประสานกับ สธ.๔ เรื่อง

- ก) การใช้เส้นหลักการส่งกำลัง
- ข) ความต้องการทรัพยากรพลเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติทางทหาร
- ค) การสนับสนุนทางด้านการส่งกำลังบำรุงให้กับพลเรือน
- ง) การใช้หน่วยสนับสนุนทางด้านการช่วยรบ เพื่อการดำเนินงานในสายกิจการ

พลเรือน

ตอนที่ ๒ การปฏิบัติการกิจการพลเรือน

๑. กล่าวทั่วไป

ก. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน เป็นแขนงงานหลักที่สำคัญประการหนึ่ง ในการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานกิจการพลเรือนของหน่วยตามที่ต้องการ ทั้งนี้ เนื่องจากความเกี่ยวข้องหรือความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบนั้น จะมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติการทางทหารเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ข. ในยามสงคราม หรือในยุทธบริเวณที่มีการรบเกิดขึ้น ประชาชนในพื้นที่การรบจะเป็นปัญหาที่มีความสำคัญยิ่ง โดยที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะต้องคำนึงถึงการอพยพประชาชนเป็นจำนวนมากภายในพื้นที่การรบ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาและกระทบต่อการปฏิบัติการทางยุทธวิธี รวมทั้งในการเคลื่อนย้ายหน่วยในการส่งกำลังบำรุงให้กับหน่วยในพื้นที่การรบ ฯลฯ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนที่ขาดประสิทธิภาพในภาวะสงครามจะก่อให้เกิดสภาพปัญหาในด้านการควบคุมความสงบเรียบร้อย และความเป็นระเบียบของประชาชนภายในพื้นที่ ทั้งในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติการทางทหารเป็นอย่างมาก การปฏิบัติการกิจการพลเรือนของฝ่ายทหารที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์จะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

ค. ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนของฝ่ายทหารนั้น รูปแบบ และลักษณะของการปฏิบัติจะต้องคำนึงและพิจารณาถึง คำสั่ง/นโยบายจากหน่วยเหนือ เช่น สอดคล้องกับนโยบายด้านเมือง และการต่างประเทศของรัฐบาลของประเทศที่ให้พยายามเป็นมิตรกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์ของชาติในด้านเศรษฐกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้รับมอบ เช่น พ.ร.บ.จัดระเบียบข้าราชการกระทรวงกลาโหม ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๑๙ ระบุให้กำลังทหารทำการช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศ ช่วยเหลือในการปราบปรามการจลาจล ฯลฯ เพื่อรักษาลผลประโยชน์ของชาติตามที่กฎหมายกำหนด สถานการณ์ทางทหารในขณะนั้น มีความผันแปรมากน้อยเพียงใดและจะถูกกระทบกระเทือนจากสภาวะแวดล้อมของประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่การรบนั้นหรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ลักษณะพื้นที่ปฏิบัติการทางด้านกิจการพลเรือนที่เป็นอยู่ ก็จะเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้ปฏิบัติจะต้องพิจารณาคำนี้ถึง ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดลำดับความเร่งด่วน และลักษณะของการปฏิบัติการกิจการพลเรือนว่าจะกระทำในลักษณะใด เข้มงวดกดขันมากน้อยเพียงใด จะกระทำอะไรก่อนหลัง

๒. ความหมายของการปฏิบัติการกิจการพลเรือน

ก. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน หมายถึง การดำเนินการทั้งปวงของหน่วยทหารที่เกี่ยวข้องหรือกระทบกระเทือนต่อส่วนราชการพลเรือน ประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งในยามปกติและในยามสงคราม เพื่อให้บรรลุภารกิจของหน่วยตามต้องการ

ข. ความเกี่ยวข้องกันกับส่วนราชการพลเรือน จะเกี่ยวข้องในหลายลักษณะด้วยกัน เช่น เกี่ยวข้องในลักษณะของการติดต่อประสานงาน เกี่ยวข้องในลักษณะของการช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ

เจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนในพื้นที่รับผิดชอบ เกี่ยวข้องในลักษณะของการเข้าไปทำหน้าที่แทนในบางส่วน หรือทั้งหมด ตามความจำเป็น โดยพิจารณาจากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร

ค. ความเกี่ยวข้องกับประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ มุ่งกระทำเพื่อให้ประโยชน์จากประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ ให้เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๓. วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการกิจการพลเรือน กระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานกิจการพลเรือนของหน่วย คือ การส่งเสริมและสนับสนุนการบรรลุภารกิจทางยุทธวิธีของหน่วยด้วยการปฏิบัติงานหลักๆ ดังต่อไปนี้

ก. การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน กระทำเพื่อประกันความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้เกิดความมั่นคงขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. จัดระเบียบข้าราชการกระทรวงกลาโหม ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๑๙ ซึ่งระบุให้กำลังทหาร ทำการช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศ ช่วยเหลือในการปราบปรามการจลาจล และอื่นๆ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติตามที่กฎหมายกำหนด

ข. การดำเนินการต่อประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่

ค. เพื่อลดการกีดขวางการปฏิบัติการทางยุทธการ และเพื่อบรรเทาความสูญเสีย หรือความเสียหายอันอาจเกิดจากการสู้รบ

ค. การดำเนินการเพื่อประกันว่า การปฏิบัติการของหน่วยสอดคล้องกับนโยบายทางการเมืองของประเทศ และเป็นไปตามพันธะทางกฎหมาย/ข้อตกลงต่างๆ เช่น อนุสัญญาเจนีวา กำหนดการปฏิบัติต่อพลเรือนในพื้นที่การรบ ห้ามไม่ให้มีการทารุณประชาชนพลเรือนในพื้นที่การรบ อนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรม และทางศาสนา ไม่ให้ถูกทำลายจากการสู้รบ

๔. การจัดกลุ่ม/พวกของงานในการปฏิบัติการกิจการพลเรือน

ก. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน เป็นการปฏิบัติของหน่วยทหารที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการพลเรือนประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งในยามปกติและยามสงคราม โดยมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนงานกิจการพลเรือนของหน่วยให้ลุล่วงตามแผนที่วางไว้ ในยามปกติจะมุ่งเน้นการปฏิบัติในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักใคร่ ศรัทธา และให้ความร่วมมือกับฝ่ายทหาร ในยามสงครามจะมุ่งเน้นการควบคุมประชาชน เพื่อมิให้เกิดขวางการปฏิบัติการทางทหาร การสนับสนุนในการปกครองดินแดนที่เข้ายึดครอง

ข. ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือน เพื่อความสะดวกในการกำหนดนโยบายและการควบคุมการปฏิบัติ ตลอดจนจัดทำบันทึกทางเอกสาร กองทัพบกจึงได้กำหนดกลุ่มหรือพวกของงานการปฏิบัติการกิจการพลเรือนออกเป็น ๓ กลุ่ม/พวก คือ งานทางด้านปกครอง งานทางเศรษฐกิจ และงานทางด้านสังคมจิตวิทยา ซึ่งปกติงานต่างๆ เหล่านี้เป็นงานใน ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนนั่นเอง ความเกี่ยวข้องของฝ่ายทหารที่เข้าไปเกี่ยวข้องจะกระทำตามความจำเป็นของสถานการณ์ที่เป็นอยู่

๕. การปกครอง

ก. การปกครอง หมายถึง กิจกรรมหรือขบวนการควบคุมผู้อื่น บังคับให้ผู้อื่นกระทำตามวิถีทางที่กำหนดให้ งานที่เกี่ยวข้องกับการปกครองอาจแบ่งเป็น ๓ งานหลักๆ ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย การ

รักษาความยุติธรรม และการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ซึ่งกระทำเพื่อจุดมุ่งหมายให้ผู้ถูกปกครองได้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตามสิทธิมนุษยชนที่พึงมีพึงได้

ข. การรักษาความสงบเรียบร้อย เป็นการดำเนินการทั้งปวงในการควบคุมความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ เช่น การปราบปรามโจรผู้ร้าย อาชญากรรมต่างๆ การป้องกันและปราบปรามการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายตรงข้าม การควบคุมผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย และชนกลุ่มน้อยภายในประเทศ ตามปกติการรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งประจำอยู่ในพื้นที่

ค. การรักษาความยุติธรรม เป็นการดำเนินการด้านการศาล ทั้งศาลพลเรือนและ/หรือศาลทหาร ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาคดีที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ ตลอดจนกระบวนการสืบสวนสอบสวน การจับกุม การพิจารณาคดี จนถึงการควบคุมการลงโทษ ทั้งนี้ การกระทำความผิดอาจเป็นคู่คดีกันระหว่างพลเรือนกับพลเรือน พลเรือนกับทหาร และทหารกับทหาร

ง. การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและบรรเทาอันตราย หรือลดความเสียหายอันเกิดจากภัยสาธารณ การโจมตีทางอากาศ การก่อวินาศกรรม และหมายรวมถึงการอพยพประชาชน และส่วนราชการพลเรือนให้พ้นจากภัยพิบัติดังกล่าว การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างแน่ชัดเกี่ยวกับ การจัดหน่วย เช่น กองป้องกันฝ่ายพลเรือน และกองอำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เช่น ผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด/อำเภอ

จ. ความเกี่ยวข้อง/บทบาทของฝ่ายทหารที่ควรปฏิบัติ เกี่ยวกับงานทางด้านการปกครองนั้น น่าจะพิจารณาพื้นที่ที่ปฏิบัติการออกเป็น ๒ พื้นที่ คือ พื้นที่ภายในประเทศ และพื้นที่ที่ฝ่ายทหารเข้ายึดครอง

๑) ตามปกติในพื้นที่ประเทศของเรา ฝ่ายทหารจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับงานด้านการปกครอง เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของส่วนราชการพลเรือนเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว บทบาทของฝ่ายทหารจะเป็นเพียงการประสานงาน และการให้การช่วยเหลือสนับสนุนฝ่ายพลเรือนตามที่ได้รับคำร้องขอ สำหรับในกรณีจำเป็นที่ฝ่ายทหารต้องการหวังผลในการรบ หรือการปราบปรามขั้นเด็ดขาดซึ่งเกินขีดความสามารถของฝ่ายพลเรือนที่จะป้องกันรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่นั้นไว้ได้ ฝ่ายทหารจึงจะเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ เพื่อมิให้เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ เช่น ในยามสงคราม ในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย หรือผู้ก่อความไม่สงบ

๒) ในพื้นที่ที่ฝ่ายเราเข้าไปยึดครอง ฝ่ายทหารจะเข้าควบคุมอำนาจการปกครองทั้งปวง เพื่อมิให้ประชาชนในพื้นที่ขัดขวางการปฏิบัติการทางทหาร และการใช้อำนาจปกครองนั้นจะต้องสอดคล้องกับนโยบายของชาติด้วย ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักการปฏิบัติที่สำคัญที่ฝ่ายทหารมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและประชาชนในพื้นที่ ๓ ประการ คือ

ก) หลักมนุษยธรรม เฟื่องเลี้ยงต่อประชาชนที่กำลังได้รับความทุกข์ยากจากการรบอย่างแสนสาหัส เปรียบเทียบกับความจำเป็นทางทหารในขณะนั้น ซึ่งผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารต้องพิจารณาว่าจะช่วยเหลือในขั้นต้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือนั้นต้องไม่ทำให้ภารกิจล้มเหลวลงไป

ข) หลักประโยชน์ของผู้ถูกปกครอง หากไม่มีความจำเป็นทางทหารแล้ว จะต้องไม่รบกวนผลประโยชน์และความสงบสุขของประชาชน และทรัพยากร

ค) หลักการรับรู้ในสิทธิซึ่งกันและกัน ฝ่ายทหารมีสิทธิจะเรียกร้องหรือบังคับให้ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ยึดครองรับฟังและปฏิบัติตามเท่าที่จำเป็น แต่เพื่อตอบแทนการเชื่อฟัง ผู้ถูกปกครองจึงควรมีสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล และกรรมสิทธิในทรัพย์สินโดยปราศจากการรบกวนใดๆ โดยไม่จำเป็น

๖. การเศรษฐกิจ

ก. งานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ หมายถึง บรรดาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจโดยทั่วๆ ไปของพื้นที่ ซึ่งพอจะแบ่งออกเป็นงานย่อยๆ คือ การส่งกำลังพลเรือ การคลัง การพัฒนาชุมชนและส่งเสริมอาชีพ การเศรษฐกิจ และการค้า

ข. การส่งกำลังพลเรือ หมายถึง การให้การสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ของฝ่ายทหารให้กับประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบที่กำลังขาดแคลนสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ รวมถึงการระดมสรรพกำลัง การใช้ทรัพยากรในพื้นที่ มาสนับสนุนกิจการทางทหารภายในกรอบนโยบายของชาติ จารีต ประเพณี และกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นการเพิ่มเติมความต้องการของประชาชนด้วยทรัพยากรภายในพื้นที่นั่นเองด้วย สธ.๕ จะต้องระสานงานอย่างใกล้ชิดกับ สธ.๔ เกี่ยวกับการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ในท้องถิ่น โดยจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงการหาสิ่งอุปกรณ์ที่ประชาชนมีความจำเป็นต้องใช้ นอกจากนี้ สธ.๕ ยังมีความรับผิดชอบในการกำกับดูแลทางฝ่ายอำนาจการต่อชุดการในหน้าที่ ในการกำหนดระบบ/วิธีการแจกจ่ายอาหารและสิ่งอุปกรณ์เท่าที่หาได้จากแหล่งทรัพยากรในพื้นที่

ง. การคลัง หมายถึง กิจกรรมด้านการเงิน การธนาคารภายในพื้นที่ การในหน้าที่ ได้แก่ การควบคุมการกำกับดูแล และการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินทางการเงินของรัฐ การควบคุมงบประมาณ การจ่ายเงินของรัฐ จำนวนธนบัตรที่นำออกใช้ สถาบันทางการเงินและการธนาคารในพื้นที่ การเก็บภาษีอากร อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

จ. การพัฒนาชุมชนและการส่งเสริมอาชีพ หมายถึง กิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่กระทำเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีผลผลิตเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อลดขจัดความจำเป็นที่จะต้องจัดหาผลผลิตมาจากแหล่งอื่นๆ

ฉ. การเศรษฐกิจและการค้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายทหาร คือ การควบคุมราคาสินค้า การปันส่วนสินค้าอุปโภคบริโภคในสภาวะที่เกิดการขาดแคลน และการจำหน่ายให้เหมาะสมกับสภาพของเศรษฐกิจในท้องถิ่น การควบคุมไม่ให้เกิดระบบตลาดมืด การควบคุมสินค้ายุทธปัจจัย การฟื้นฟูบูรณะสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ และสนับสนุนส่งเสริมการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคให้พอเพียงกับความต้องการของประชาชนเพื่อการดำรงชีพ

ช. เมื่อสถานการณ์จำเป็นที่ฝ่ายทหารจะต้องเข้าไปรับผิดชอบพื้นที่ ก็จะต้องเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ที่รับผิดชอบด้วย โดยการควบคุมไม่ให้เกิดการกักตุนสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค การควบคุมมิให้มีการค้าตลาดมืด การควบคุมสินค้ายุทธปัจจัย ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนในการผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๗. สังคมจิตวิทยา

ก. งานทางด้านสังคมจิตวิทยา คือ บรรดาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น การให้การบริการแก่ประชาชนโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น การให้การศึกษา

สาธารณสุข ระบบสาธารณสุขประการต่างๆ ที่รัฐให้กับประชาชน เช่น ไฟฟ้า ประปา ขนส่ง สื่อสาร ฯลฯ การส่งเสริมให้รักษาเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม และค่านิยมต่างๆ ในท้องถิ่น

ข. บทบาทและความเกี่ยวข้องของฝ่ายทหารกับงานด้านสังคมจิตวิทยานั้น ฝ่ายทหารจะให้การสนับสนุนในขีดความสามารถที่จะกระทำได้ เพื่อป้องกันความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่อื่น เนื่องมาจากการสู้รบ ทั้งในยามภาวะไม่ปกติ หรือยามสงคราม ซึ่งจะทำให้ระบบสาธารณสุข โภคและบริการต่างๆ ที่รัฐให้กับประชาชนหยุดชะงักหรือลดประสิทธิภาพลง ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนในด้านความเป็นอยู่ รวมทั้งขวัญ กำลังใจก็จะเสื่อมโทรมลง ฝ่ายทหารจึงต้องเข้าไปควบคุมและกำหนดมาตรการป้องกันความเสียหายร่วมกับฝ่ายพลเรือน และให้การสนับสนุนโดยไม่กระทบต่อภารกิจหลักของหน่วย เช่น การสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษา การช่วยเหลือซ่อมแซมบูรณะที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการสู้รบ ฯลฯ

๘. **ปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติการกิจการพลเรือน** ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนที่เกี่ยวข้องครอบคลุมถึงงานด้านการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาของฝ่ายพลเรือนในพื้นที่รับผิดชอบนั้น ปัจจัยที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารควรนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุภารกิจตามที่ต้อง พอสรูปได้ดังนี้

ก. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการปกครองนั้น ควรใช้เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบที่มีอยู่แล้วให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการประหยัดและป้องกันงานที่ซ้ำซ้อนกัน โดยที่ฝ่ายทหารจะทำการประสานงานและสนับสนุนเพื่อให้บรรลุภารกิจ ในบางกรณีฝ่ายทหารจะต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อมิให้ประชาชนในพื้นที่ขัดขวางการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งจะทำให้เสียผลทางยุทธวิธี ฝ่ายทหารจะไม่พยายามเข้าไปเกี่ยวข้องในการควบคุม และปกครองพื้นที่ของฝ่ายพลเรือน ยกเว้นในการปราบปรามชั้นเด็ดขาด และรวดเร็ว หรือในกรณีที่หวังผลจากการรบที่รวดเร็วรุนแรง

ข. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจนั้น ฝ่ายทหารจะต้องพยายามรักษามาตรฐานการครองชีพของประชาชนในพื้นที่มิให้ได้รับความเดือดร้อนจากการรบมากเกินไป ด้วยการสนับสนุนส่งเสริมการพาณิชย์และอุตสาหกรรมในพื้นที่รับผิดชอบให้สามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับอาหารและการเกษตร ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงภารกิจหลักและขีดความสามารถในการจัดหาพื้นที่ให้กับบรรดาผู้อพยพ ควรจะต้องพิจารณาจัดหาพื้นที่ที่สามารถทำการเพาะปลูกได้ด้วยแรงงานของ

ประชาชนเองเท่าที่จำเป็น โดยยึดหลักปฏิบัติตามกฎหมาย และประเพณีของท้องถิ่นให้มากที่สุด และต้องพยายามหลีกเลี่ยงการเกณฑ์แรงงานมาใช้

ค. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสังคมจิตวิทยานั้น ในด้านการศึกษาให้พยายามดำเนินไปตามปกติ เว้นในพื้นที่รับผิดชอบ หากสถานการณ์ไม่รุนแรง และสถาบันการศึกษาขาดครูมากให้ดำเนินการช่วยเหลือโดยจัดหาครูที่มีความรู้ความสามารถไปให้การศึกษาด้านสาธารณสุขให้ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้การบำบัดรักษาประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการแนะนำประชาชนในเรื่องการรักษาสุขภาพ ด้านการประชาสัมพันธ์ ฝ่ายทหารจะเป็นเพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น ส่วนการดำเนินการเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนเป็นหลัก เช่น การจัดหาที่พักอาศัยให้กับประชาชน ฯลฯ ทางด้านการขนส่งเมื่อมีการอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ ให้พยายามใช้ยานพาหนะในท้องถิ่นให้มากที่สุด จะใช้ยานพาหนะในท้องถิ่นให้มากที่สุดโดยฝ่ายทหารจะนำยานพาหนะของทหารช่วยเหลือเมื่อจำเป็นเท่านั้น ในกรณีที่ฝ่ายทหาร

ต้องการจะนำยานพาหนะของประชาชนมาใช้ในกิจการทหารนั้น จะต้องทำการตกลงกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ก่อนทางด้าน การสื่อสาร ฝ่ายทหารจะต้องมีการประสานงาน ควบคุม และกำกับดูแลในเรื่องการติดต่อสื่อสาร ของพลเรือนในพื้นที่ โดยจะต้องประกันความปลอดภัยในเรื่องการรักษาความลับของทางราชการทหาร ทางด้าน วัฒนธรรม ผู้บังคับหน่วยจะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทย มีความเข้าใจความ เป็นไปของบ้านเมือง การให้การศึกษอบรมแก่ทหารให้มีความเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ของท้องถิ่นเป็นอย่างดี และมีความเข้าใจต่อความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมและให้การรักษา เอกสิทธิ์ ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ ของท้องถิ่น โดยมีอนุศาสนาจารย์ของหน่วยเป็นผู้ประสาน และเชื่อ ความสัมพันธ์ระหว่างทหารกับประชาชนในเรื่องพิธีทางศาสนา และลัทธิของท้องถิ่น

๙. ขอบเขตในการดำเนินงานการปฏิบัติการกิจการพลเรือน

ก. ขอบเขตในการดำเนินงานการปฏิบัติการกิจการพลเรือน ครอบคลุมถึงการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการ ปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาในพื้นที่รับผิดชอบนั้น ผู้ที่รับผิดชอบหลักในการปฏิบัติ คือ นายทหาร กิจการพลเรือนของหน่วยหรือ สร.๕ ซึ่งเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกคนสำคัญคนหนึ่งของผู้บังคับบัญชาที่ดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องราวทั้งปวง อันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหน่วยกับส่วนราชการพลเรือน และประชาชนในพื้นที่ ปฏิบัติการของหน่วย วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญของการปฏิบัติการกิจการพลเรือน คือ การบรรลุผลของงานตาม แผนกิจการพลเรือนที่วางไว้ นั่นคือ บรรลุความสำเร็จในภารกิจของหน่วยนั่นเอง

ข. งานหลักๆ ที่จะต้องกระทำในการปฏิบัติการกิจการพลเรือน ได้แก่

- ๑) การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร
- ๒) การควบคุมและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรพลเรือนในท้องถิ่น
- ๓) การปกครองดินแดนที่ได้จากการยึดครอง
- ๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการพลเรือน
- ๕) การสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- ๖) การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
- ๗) การพัฒนาพลังประชาชน

ค. ผู้บังคับหน่วยสามารถใช้ประโยชน์จากการปฏิบัติการกิจการพลเรือนในหลายลักษณะ ได้แก่

- ๑) สนับสนุนโดยตรงต่อการปฏิบัติการของหน่วยทั้งในทางยุทธวิธีและการช่วยรบ
- ๒) แบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาในเรื่องที่เกี่ยวกับประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่
- ๓) สนับสนุนการปกครองดินแดนที่ยึดได้โดยรัฐบาลทหารในพื้นที่รับผิดชอบ
- ๔) สนับสนุนการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง และพื้นที่เขตหลัง
- ๕) สนับสนุนส่วนราชการพลเรือน และช่วยเหลือประชาชน ตามนโยบายของหน่วยเหนือในยาม

ปกติ หรือ ณ ที่ตั้งปัจจุบัน

- ๖) สนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในยามปกติ
- ๗) สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ
- ๘) สนับสนุนการพัฒนาพลังประชาชน

โดยสรุปแล้วการปฏิบัติการกิจการพลเรือน เป็นการสนับสนุนโดยตรงต่อการปฏิบัติการทางทหารของหน่วย และทำให้แบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน และทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ

๑๐. การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร

ก. การปฏิบัติการกิจการพลเรือน ที่กระทำเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารโดยตรงนั้น จะมีบทบาทสำคัญในการลดภาระของหน่วยที่จะต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับประชาชนในพื้นที่การรบ และใช้ประโยชน์จากประชาชนในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารนั่นเอง งานหลักๆ ที่กระทำเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารประกอบด้วย การป้องกันการกีดขวางการยุทธ์ และการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง

ข. การป้องกันการกีดขวางการยุทธ์ กระทำเพื่อให้หน่วยที่เข้าปฏิบัติการรบมีความสะดวกในการดำเนินกลยุทธ์ และมีพื้นที่อย่างเพียงพอที่จะสามารถเคลื่อนย้ายกำลังจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้

อย่างคล่องแคล่วและรวดเร็ว โดยไม่หยุดชะงักหรือต้องช้าลงเนื่องจากประสบกับการกีดขวางจากประชาชนในพื้นที่การรบ การดำเนินการต่างๆ เพื่อควบคุมประชาชนในพื้นที่ เช่น การกำหนดเขตหวงห้าม การกำหนดเส้นทางห้ามใช้หรือใช้ได้เฉพาะช่วงเวลา การอพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่มีความจำเป็นเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการทางทหาร

ค. การพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง เป็นการดำเนินงานทั้งปวงเพื่อให้งานด้านการสนับสนุนการรบและการช่วยรบของหน่วยกระทำได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการต่อต้านการคุกคามหรือลดความเสียหายที่จะเกิดกับที่ตั้งทางการช่วยรบที่อยู่ในพื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง การปฏิบัติการกิจการพลเรือนเพื่อสนับสนุนการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง กระทำด้วยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือน เพื่อให้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนและประชาชนในการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลังของฝ่ายทหาร ประสานการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง เช่น การดับเพลิง การล้างพิษจากอาวุธเคมี/ชีววะ การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยสถานที่ตั้ง และเส้นทางส่งกำลัง การเตือนภัย การจรวจ การเคลื่อนย้ายบุคคลพลเรือน การกักขัง และการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ ฯลฯ

ง. หลักสำคัญที่ควรยึดถือ ก็คือ การประสานงานอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องกับเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนในการที่จะทำให้แผนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกับแผนพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลังมีความสอดคล้องและเสริมจุดอ่อนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้สามารถแสวงประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะต้องมีการซักซ้อมแผนการปฏิบัติร่วมกันอยู่เสมอ

๑๑. การควบคุมและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่

ก. ทรัพยากรในท้องถิ่น หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ฝ่ายทหารจะเข้าไปปฏิบัติการ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ยาพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร สนามบิน ท่าเรือ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน โรงกลั่นน้ำมัน โรงไฟฟ้า แหล่งผลิตอาหาร สาธารณูปโภค ถนน สะพาน อาคาร สถานีรถไฟ โรงพยาบาล โรงพิมพ์ แรงงาน สิ่งอุปโภคบริโภคที่เป็นยุทธปัจจัย ฯลฯ

ข. ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นนั้น สธ.๕ ของหน่วยต้องประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดเตรียมข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้มีขอบเขตครอบคลุมความต้องการตามภารกิจของหน่วย เช่น ประสานกับ สธ.๔ เกี่ยวกับการใช้แรงงานภายในท้องถิ่นมาสนับสนุนงานด้านการช่วยรบในพื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง การจัดซื้อจัดหาสิ่งอุปกรณ์/สินค้าที่จำเป็นทางทหารจากในพื้นที่ ประสานงานกับ สธ.๑ เกี่ยวกับอัตราค่าจ้าง และการทำสัญญาจ้าง ประสานงานกับ สธ.๒/สธ.๓ และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนในท้องถิ่นเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองป้องกันและการนำมาใช้ประโยชน์แก่กิจการทหาร ตลอดจนการพิทักษ์รักษาไว้มิให้ฝ่ายตรงข้ามทำลาย หรือนำไปใช้ประโยชน์

ค. หลักสำคัญที่ควรยึดถือ ในการใช้แรงงานนั้น ควรจะต้องยึดถือกฎหมายแรงงานของท้องถิ่นด้วยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นจะต้องพิจารณาใช้ตามความจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้นกับประชาชนภายในพื้นที่ปฏิบัติการ

๑๒. การปกครองดินแดนที่ได้จากการยึดครอง

ก. ในบางสถานการณ์ที่ฝ่ายทหารมีความจำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติการในพื้นที่ที่ฝ่ายทหารเข้ายึดครอง อาจเป็นดินแดนของฝ่ายตรงข้ามหรืออาจเป็นดินแดนที่ฝ่ายตรงข้ามมีอิทธิพล ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกื้อกูลต่อการปฏิบัติการทางยุทธวิธีของฝ่ายเรา เช่น การจัดให้มีพื้นที่ระวางป้องกันภายนอกประเทศ การเข้าตีเพื่อทำลายการเข้าตี ฯลฯ การปฏิบัติการกิจการพลเรือนในดินแดนที่ฝ่ายเราเข้าไปยึดครอง กระทำโดยการสนับสนุนการดำเนินการปกครองโดยรัฐบาลทหาร เพื่อควบคุมประชาชนในพื้นที่ที่มีให้ชัดเจนการปฏิบัติการรบของฝ่ายทหาร

ข. การดำเนินการ ควรกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติให้เหมาะสม เพื่อให้ง่ายต่อการดำเนินการ อาจแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอนหลักๆ ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนปฏิบัติการปกครองดินแดน ขั้นตอนส่งมอบความรับผิดชอบหรือการสิ้นสุดการใช้อำนาจในการปกครอง รายละเอียดในแต่ละขั้นมีแนวทางดังนี้ ในขั้นเตรียมการงานที่ควรทำคือ การศึกษาข้อมูลต่างๆ ในพื้นที่ที่จะเข้าไปปกครอง การจัดเตรียมหน่วยปฏิบัติและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การจัดเตรียมแผนการปฏิบัติล่วงหน้าเกี่ยวกับมาตรการต่างๆ ในการควบคุมและปกครองดินแดน ในขั้นการปฏิบัติก็จะเน้นน้ำหนักในการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว ตลอดจนการบังคับให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดไว้ นั้น สำหรับในขั้นสุดท้ายจะต้องวางแผนส่งมอบการปกครองให้ผู้ที่เหมาะสมทำหน้าที่ในการปกครองที่เหมาะสมต่อไป

ค. หลักการสำคัญที่ควรยึดถือ ก็คือ การปกครองดินแดน ควรใช้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เดิมที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือตั้งขึ้นมาใหม่ แต่ต้องผ่านการตรวจสอบความไว้วางใจจากฝ่ายเราแล้วว่าเป็นผู้ที่ฝ่ายเราสามารถมอบหมายพื้นที่ และความรับผิดชอบให้ดำเนินการด้านการปกครองภายใต้นโยบายและการควบคุมกำกับดูแลของฝ่ายเรา อนึ่งพึงระลึกอยู่เสมอ การปกครองโดยฝ่ายทหารในดินแดนที่ได้จากการยึดครองนั้น มิใช่ระบบการปกครองที่ควร ดังนั้น จึงต้องมีการเตรียมการที่จะโอนอำนาจ หรือความรับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนให้เร็วที่สุด เมื่อสถานการณ์คลี่คลายลง

๑๓. การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน

ก. การส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการพลเรือน กระทำเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย มั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ โดยฝ่ายทหารอาจเข้าไปร่วมในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การช่วยเหลือในการรักษาความสงบเรียบร้อย การช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น การช่วยเหลือในการ

บริหารราชการแผ่นดินในยามฉุกเฉิน/ในยามสงคราม และที่สำคัญยิ่งที่เกี่ยวข้องกับภารกิจทางทหารโดยตรง ก็คือ การสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ข. การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมายถึง การดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากสาธารณภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม ซึ่งกระทำทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หรือภายหลังที่ภัยนั้นผ่านพ้นไปแล้วก็ตาม และหมายรวมถึงการอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือนให้พ้นจากภัยพิบัติดังกล่าว ในการสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนนั้น ฝ่ายทหารอาจให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนได้หลายแบบ เช่น การให้ข้อคิดเห็นแก่ฝ่ายพลเรือนเกี่ยวกับบริเวณพื้นที่ที่คาดว่าอาจจะถูกโจมตี แนะนำในเรื่องเกี่ยวกับยุทธวิธีและขีดความสามารถของฝ่ายตรงข้ามที่น่าจะกระทำต่อฝ่ายเรา ตลอดจนการให้คำแนะนำทางเทคนิคเพื่อลดอันตรายจากการโจมตี การให้การอบรมเจ้าหน้าที่พลเรือนให้มีความรู้ความชำนาญในการต่อสู้ป้องกันบางอย่าง การให้การสนับสนุนเจ้าหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในขณะเกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น การอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือน

ค. หลักสำคัญที่ควรยึดถือในการส่งเสริมและสนับสนุนส่วนราชการพลเรือน ก็คือ ฝ่ายทหารมิใช่เป็นผู้ปฏิบัติหลักในงานต่างๆ ของฝ่ายพลเรือน เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือนนั้น ฝ่ายทหารจะเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือ และสนับสนุนเท่าที่จำเป็นภายในขีดความสามารถ ยกเว้นในบางกรณีหรือบางสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนไม่สามารถปฏิบัติได้ ฝ่ายทหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ปฏิบัติ

๑๔. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน

ก. การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เป็นการกระทำเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประชาชนกับฝ่ายทหาร เพื่อให้ประชาชนเกิดความนิยมชมชอบ และรักใคร่ศรัทธาต่อตัวทหารและหน่วยทหาร ทำหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อทหารจะเป็นเครื่องแสดงว่า หน่วยทหารนั้นๆ ได้ดำเนินการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนได้ผลมากน้อยเพียงใด

ข. การดำเนินงานหรือกิจกรรมที่กระทำในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน อาจกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ทหาร เกี่ยวกับสภาพสังคมในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในท้องถิ่น การช่วยเหลือประชาชนโดยหน่วยทหาร การกวาดล้างในเรื่องระเบียบวินัยและความประพฤติของทหาร นอกจากนั้นจะใช้งานประชาสัมพันธ์บางส่วนในการสนับสนุนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน เช่น จัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหารให้ประชาชนได้ทราบ จัดให้มีการพบปะสังสรรค์กับผู้นำในท้องถิ่น การจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายพลเรือน เพื่อให้ความสัมพันธ์อันดีต่อกันมากยิ่งขึ้น

ค. ข้อพิจารณาที่สำคัญในการดำเนินการก็คือ การช่วยเหลือประชาชนนั้นให้กระทำภายในขีดความสามารถของหน่วย โดยพิจารณาเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัยของทหาร เพื่อให้เป็นที่รักใคร่ศรัทธาของประชาชน ป้องกันมิให้มีข้อพิพาทหรือเหตุการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ก่อปัญหาขึ้นระหว่างทหารกับประชาชนเป็นอันขาด อย่าให้ทหารประพฤติปฏิบัติตัวในเชิงที่ดูถูก ลบหลู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที่ยึดมั่นในท้องถิ่น

๑๕. การพัฒนาพลังประชาชน

ก. การพัฒนาพลังประชาชน กระทำเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการร่วมกับฝ่ายทหารในการป้องกันประเทศจากการรุกรานของฝ่ายตรงข้าม สงครามในอนาคต ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศในระบบสงครามเบ็ดเสร็จหรือการต่อสู้เบ็ดเสร็จ นั่นคือ การฝึกกำลังทั้งปวง ทั้งกำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่ เข้าสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร นอกจากนี้ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ (ปปส.) ประชาชนก็จะมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้เพื่อหยุดยั้งการขยายตัวของ พคท. เช่นเดียวกัน

ข. การพัฒนาพลังประชาชน กระทำด้วยการฝึกอบรมให้ประชาชนเกิดความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ที่จะต้องเสียสละบางสิ่งบางอย่างเพื่อที่จะทำให้ชาติบ้านเมืองพ้นจากภัยพิบัติอันตรายทั้งปวง ด้วยการดำเนินการจัดตั้งและสนับสนุนการจัดตั้งมวลชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การหาข่าว รายงานข่าว การติดต่อสื่อสาร การป้องกันตนเอง พลังประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และการสนับสนุนการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลัง

ค. หลักสำคัญที่ควรยึดถือ ก็คือ จะต้องมีการวางแผนใช้พลังมวลชนแต่ละประเภทอย่างแน่ชัด การมอบภารกิจที่เหมาะสม การควบคุมที่มีประสิทธิภาพ และมีการชักจูงการปฏิบัติเป็นประจำในยามปกติ

๑๖. ปัจจัยที่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติการกิจการพลเรือน รูปแบบและลักษณะของการปฏิบัติการกิจการพลเรือน มักจะถูกกำหนดโดยนโยบายทางการเมืองของประเทศ และการสั่งการจากหน่วยเหนือตลอดจนปัจจัยอื่นๆ เช่น สภาพแวดล้อมของพื้นที่ปฏิบัติการ สถานการณ์ด้านการทหารในขณะนั้น รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย

๑๗. การสนับสนุนการอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือน

ก. การอพยพ ได้แก่ การขนย้ายประชาชนออกจากบริเวณพื้นที่อันตราย ไปสู่พื้นที่ที่ปลอดภัยอย่างมีระเบียบ มีกำหนดเวลา และมีการควบคุมตามความจำเป็น ในการนี้จำเป็นต้องมีการจัดเตรียมพื้นที่รับการอพยพไว้ล่วงหน้า ซึ่งสามารถให้การบริการแก่ผู้รับการอพยพได้ตามสมควร เช่น เสบียงอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ เครื่องนุ่งห่ม การสุขาภิบาล และการบริการอื่นๆ ที่จำเป็น

ข. ความมุ่งหมายหรือความจำเป็นในการอพยพ กระทำเพื่อไม่ให้กีดขวางการเคลื่อนที่และการปฏิบัติการทางทหาร และเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนได้รับอันตรายจากการสู้รบหรือภัยพิบัติอื่นๆ ตลอดจนเพื่อความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินของส่วนราชการพลเรือน ซึ่งอาจจะได้รับอันตรายจากการสู้รบ

ค. ความรับผิดชอบในการอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือน ตามปกติเป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือน คือ กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.๒๕๒๒ อย่างไรก็ตามฝ่ายทหารก็จะเข้าไปเกี่ยวข้องในรูปแบบของการประสานงาน การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน การอพยพที่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือนร้องขอ และในบางครั้งฝ่ายทหารอาจมีความจำเป็นจะต้องเข้าไปดำเนินการเสียเองในการอพยพประชาชนในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ง. การประสานงานของฝ่ายทหารเกี่ยวกับการอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือนนั้น จะต้องกระทำตั้งแต่ในยามปกติ โดยพิจารณาความจำเป็นเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะต้องอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือน ออกให้พ้นจากอันตรายจากการสู้รบและเพื่อไม่ให้กีดขวางการปฏิบัติการทางทหาร

จ. การให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการอพยพ ฝ่ายทหารอาจจะให้การช่วยเหลือสนับสนุนการอพยพ ประชาชนและส่วนราชการพลเรือน ได้หลายทางเท่าที่พิจารณาเห็นว่าไม่กระทบกระเทือนภารกิจทางยุทธวิธีของ หน่วย เช่น เจ้าหน้าที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยุทโธปกรณ์ที่จำเป็น

ฉ. ในบางสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ไม่สามารถดำเนินการได้ ฝ่ายทหารก็จะเข้าไป ดำเนินการอพยพประชาชนในพื้นที่การรบเอง โดยจัดตั้งตำบลรวบรวมพลเรือนขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และทำ การอพยพประชาชนไปยังพื้นที่รวบรวมพลเรือนในพื้นที่ส่วนหลังต่อไป

ช. ปัจจัยสำคัญที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับการอพยพ ก็คือ จะอพยพเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น จะต้องมีการวางแผน และจัดระเบียบล่วงหน้าไว้อย่างรอบคอบเกี่ยวกับเส้นทางอพยพ นำอาหาร ไฟฟ้า การ รักษาพยาบาล การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลาด การขนส่ง โรงเรียน ฯลฯ จะต้องให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับ แผนการปฏิบัติทางทหาร ตลอดจนพิจารณาเกี่ยวกับการส่งกลับ และกำหนดผู้รับผิดชอบในการอพยพ

๑๘. การสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ก. การป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมายถึง การดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ในการ ป้องกันและบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากสาธารณภัย ภัยทางอากาศ หรือการก่อวินาศกรรม ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะได้กระทำก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย หรือภายหลังที่ภัยผ่านพ้นไปแล้วก็ตาม และหมาย รวมถึง การอพยพประชาชนและส่วนราชการพลเรือน เพื่อการนั้นด้วย

ข. ในการสนับสนุนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนนั้น ฝ่ายทหารยอมให้ความช่วยเหลือและการสนับสนุน แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนได้หลาย ๆ อย่าง เช่น

๑) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริเวณที่คาดว่าจะถูกโจมตี

๒) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธวิธีและอาวุธที่ฝ่ายตรงข้ามจะใช้ในการโจมตี ตลอดจนคำแนะนำ ทางเทคนิคในการลดอันตรายจากการโจมตี

๓) ให้คำแนะนำทางเทคนิคในการป้องกันชนิดไม่ต่อสู้อย่าง เช่น การพร่างแสงไฟ การป้องกันอันตราย จากอาวุธ เคมี ชีวะ รังสี

๔) ให้ข่าวเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับการโจมตีของฝ่ายตรงข้ามที่จะมีมา

๕) สนับสนุนเจ้าหน้าที่ทางเทคนิค ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในขณะที่เกิดเหตุ ฉุกเฉิน และเมื่อได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน

๖) ช่วยกำจัดกวาดล้างสรรพาวุธของฝ่ายตรงข้ามที่ยังไม่ระเบิด

๗) ช่วยฝึกอบรมเจ้าหน้าที่พลเรือนให้มีความรู้ ความชำนาญในการป้องกันบางอย่าง

ค. แผนการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จะต้องสอดคล้อง และเกื้อกูลกับแผนการปฏิบัติทางทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนการพิทักษ์พื้นที่ส่วนหลัง/เขตหลังของหน่วย เพื่อให้สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

๑๙. ประโยชน์ของการปฏิบัติการกิจการพลเรือน โดยทั่วไปผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ประโยชน์จากการ ปฏิบัติการกิจการพลเรือนได้หลายลักษณะ เช่น

ก. การสนับสนุนโดยตรงต่อการปฏิบัติการทางทหารของหน่วย ทั้งทางยุทธวิธีและทางการช่วยรบ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้บังคับบัญชาในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่รับผิดชอบ

ข. การบริหารราชการแผ่นดินในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งด้วยการส่งเสริมสนับสนุนส่วนราชการพลเรือนและด้วยการเข้าบริหารราชการแผ่นดินแทนเป็นการชั่วคราว (การปกครองโดยฝ่ายทหาร) ตามความจำเป็น

ค. การสนับสนุนการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบ โดยการพัฒนาประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นกลไกของรัฐ ทั้งเป็นบุคคลและเป็นหน่วย การสนับสนุนการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร ตลอดจนการพัฒนาพลังประชาชนให้เข้าร่วมในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

๒๐. ความสัมพันธ์ทางฝ่ายอำนาจการ

ก. ผู้บังคับบัญชาแต่ผู้เดียวเป็นผู้รับผิดชอบในความสำเร็จ หรือความล้มเหลวทั้งปวงของหน่วย รวมทั้งการปฏิบัติการกิจการพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

ข. สธ.๕ หรือนายทหารฝ่ายกิจการพลเรือน คือ ผู้ที่มีความรับผิดชอบทางฝ่ายอำนาจการในด้านการปฏิบัติการกิจการพลเรือนทั้งปวงของหน่วย โดยมีนายทหารกิจการพลเรือนเป็นฝ่ายกิจการพิเศษเป็นผู้ช่วยเหลือโดยตรง ในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนของหน่วย

ค. หน่วยปฏิบัติในสายการปฏิบัติการกิจการพลเรือน อาจได้แก่ชุด/หน่วยปฏิบัติการกิจการพลเรือนที่จัดตั้งขึ้น เพื่อภารกิจปฏิบัติการกิจการพลเรือนโดยเฉพาะ นอกจากนี้ หน่วยรอง หรือหน่วยที่มาขึ้นควบคุมทางยุทธการ ถือว่าเป็นหน่วยที่จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนตามขีดความสามารถ และความเหมาะสมกับสถานการณ์ นอกจากนี้ กำลังกึ่งทหาร กลุ่ม หรือหน่วยราษฎรอาสาสมัคร ที่ได้จัดตั้งขึ้น และอยู่ในความควบคุมทางยุทธการของหน่วย ก็จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติการกิจการพลเรือนด้วย

ง. เจ้าหน้าที่ส่วนราชการพลเรือน จะมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือการปฏิบัติการกิจการพลเรือนทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อให้เกิดความมั่นคงในพื้นที่รับผิดชอบ ในบางสถานการณ์อาจจะต้องจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการด้านกิจการพลเรือนภายนอกประเทศ

๒๑. การสั่งการด้านการปฏิบัติการกิจการพลเรือน การสั่งการด้านการปฏิบัติการกิจการพลเรือน จะกระทำโดยเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการพลเรือน ประกอบแผน/คำสั่งการช่วยรบของหน่วย หรือประกอบแผน/คำสั่งยุทธการของหน่วยก็ได้ แบบฟอร์มที่ใช้อาจจะใช้แบบฟอร์มเช่นเดียวกับแผน/คำสั่งยุทธการ หรือใช้เช่นเดียวกับแผน/คำสั่งการช่วยรบ หรืออาจจะกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสมก็ได้ นอกจากนี้ในบางเรื่องที่ปฏิบัติเป็นประจำอาจจะนำไปใส่ไว้ในระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ.) ของหน่วยก็ได้

๒๒. สรุป

การปฏิบัติการกิจการพลเรือน เป็นแขนงงานที่สำคัญแขนงหนึ่งในการดำเนินงานกิจการพลเรือนที่อยู่ในความรับผิดชอบทางฝ่ายอำนาจการของนายทหารกิจการพลเรือน (สธ.๕ ของหน่วย) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง โดยจะต้องกระทำในยามปกติและในยามสงคราม ทั้งในพื้นที่ฝ่ายเรา และในพื้นที่ของฝ่ายตรงข้าม (พื้นที่ที่ฝ่ายเราไปยึดครอง) โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่แท้จริงในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานกิจการพลเรือนของหน่วย คือ การสนับสนุนการบรรลุภารกิจทางยุทธวิธี ซึ่งจะต้องกระทำให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการที่รับผิดชอบว่าเป็นไปในลักษณะใด และคงจะครอบคลุมขอบเขตของงานหลักทั้ง ๓ งาน คือ การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา และสัมพันธ์กับส่วนราชการพลเรือน ประชาชน

และทรัพยากรภายในพื้นที่ สรุปได้ว่า สถานการณ์ภายในพื้นที่รับผิดชอบนั้น มีความสงบเรียบร้อยมากเท่าใด ก็
จะเกิดการปฏิบัติการของฝ่ายทหารมากขึ้นไปด้วยนั่นเอง

ตอนที่ ๓ การปฏิบัติการจิตวิทยา

๑. กล่าวทั่วไป

ปัจจุบันการปฏิบัติการจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากทั้งในยามปกติ และในยามสงคราม ในยามปกติการปฏิบัติการจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นเครื่องมือที่มีค่ายิ่งสำหรับรัฐบาลในการรักษาความมั่นคงภายในจากการบ่อนทำลายของฝ่ายตรงข้าม และในการดำเนินนโยบายของชาติทั้งในและนอกประเทศ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด โดยดำเนินการผสมผสานควบคู่กับพลังอำนาจของชาติซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือหลักอีก ๓ ประการ คือ การดำเนินการทางการเมือง การดำเนินการทางเศรษฐกิจ และการดำเนินการทางทหาร ส่วนในยามสงครามการปฏิบัติการจิตวิทยานั้น เปรียบเสมือนอาวุธที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของฝ่ายทหาร ซึ่งจะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ โดยประหยัดทั้ง เวลา ทรัพยากรเงินทอง ตลอดจนคนเลือดเนื้อและชีวิตได้เป็นอย่างดี ในฐานะที่เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่จะช่วยลดความเสียหายเปรียบในด้านอำนาจกำลังรบเปรียบเทียบ

๒. ความหมายของการปฏิบัติการจิตวิทยา

ก. หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมทั้งปวงในด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม ที่กระทำต่อเป้าหมายต่างๆ ทั้งฝ่ายตรงข้าม ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายเดียวกัน ทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเห็น อารมณ์ ทักษะ และพฤติกรรม ของเป้าหมายในทางที่จะสนับสนุนผลประโยชน์ของชาติ (คณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ กจช. ครั้งที่ ๔/๑๗ เมื่อ ๓๐ ส.ค. ๑๗)

ข. หมายถึง การใช้การโฆษณาชวนเชื่อ และมาตรการอื่นใดที่วางแผนไว้แล้ว เพื่อให้มีอิทธิพลต่อทัศนคติ อารมณ์ ท่าที และพฤติกรรม ของฝ่ายศัตรู ฝ่ายเป็นกลาง หรือฝ่ายพันธมิตร ในทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติให้เป็นผลสำเร็จ (นส.๓๓ - ๕)

ค. หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสาร ความคิดเห็น ลัทธินิยม หรือการจูงใจต่างๆ รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ตามแผนที่วางไว้ จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อให้มีอิทธิพลเหนือจิตใจกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ต้องการในวิถีทางที่จะช่วยสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด (หลักนิยามกิจการพลเรือนของ ทบ. พ.ศ.๒๕๒๕)

ง. หมายความว่ารวมถึง กิจกรรมทางจิตวิทยา และการทำสงครามจิตวิทยา และมาตรการอื่นๆ ที่วางไว้ จะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม เพื่อให้มีอิทธิพลเหนือต่ออารมณ์ ความคิดเห็น ทักษะ และพฤติกรรมของฝ่ายตรงข้าม ฝ่ายเป็นกลาง และฝ่ายเราในหนทางที่จะสนับสนุนวัตถุประสงค์ของชาติ (นส. ของ สบส. พ.ศ.๒๕๑๘)

๓. วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการจิตวิทยา

การปฏิบัติการจิตวิทยามีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนการบรรลุภารกิจของหน่วยด้วยการเปลี่ยนความคิด และการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามที่ฝ่ายเราต้องการ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจและความสามัคคีของฝ่ายเรา การทำลายขวัญกำลังใจและความเป็นปึกแผ่นของฝ่ายตรงข้าม การขัดขวางขั้นตอนการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม และการต่อต้านและตอบโต้การปฏิบัติการจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม

ก. การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และความสามัคคีของฝ่ายเรา กระทำด้วยการปลุกฝังอุดมการณ์ให้เป้าหมายเกิดความสามัคคี เกิดกำลังใจในการสู้รบ เกิดความภาคภูมิใจ สำนึกในหน้าที่และความเสียสละเป็นส่วนรวม ในพื้นที่การรบอาจกระทำโดยการแจ้งข่าวสารชัยชนะของฝ่ายเราให้กำลังใจพลรบ การนำสาสน์จากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงมาแจ้งให้กำลังใจพลรบ หรือการมาเยี่ยมเยียนของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ตลอดจนการจัดชุด

ปลอบขวัญหรือการนำของขวัญจากแนวหลังมาแสดงให้เห็นกำลังพลชม นอกจากนี้ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจจะมีความสัมพันธ์กับนายทหารฝ่ายกำลังพลของหน่วยเกี่ยวกับการให้บริการแก่กำลังพล เช่น การลาพัก ไปรษณีย์ ฯลฯ การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ จะเป็นการเพิ่มอำนาจกำลังรบของฝ่ายเราที่ทรงคุณค่ายิ่ง

ข. การทำลายขวัญ กำลังใจ และความเป็นปึกแผ่นของฝ่ายตรงข้าม กระทำด้วยการโฆษณาชวนเชื่อ และการดำเนินการอื่นๆ ต่อทหารของฝ่ายตรงข้าม เช่น การแพร่ข่าวลือเพื่อบ่อนทำลายจุดอ่อนของฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนการเน้นย้ำความพ่ายแพ้ของฝ่ายตรงข้ามในบางพื้นที่ เพื่อเป็นการข่มขวัญฝ่ายตรงข้าม การทำลายขวัญและกำลังใจของฝ่ายตรงข้ามเป็นการลดประสิทธิภาพการรบของข้าศึกได้วิธีหนึ่ง

ค. การขัดขวางบั่นทอนการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้ามในการ ปปส./การต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้าย เป้าหมายในการปฏิบัติจะมุ่งเน้นที่ประชาชนเป็นหลัก เนื่องจากประชาชนเปรียบเสมือนผู้ตัดสินการแพ้ชนะของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถ้าเราสามารถที่จะดึงประชาชนมาเป็นฝ่ายเราได้ ก็จะสามารถหยุดยั้งขัดขวางการขยายตัวของฝ่ายตรงข้ามได้

ข. การต่อต้าน/ตอบโต้การปฏิบัติการจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม กระทำเพื่อให้ทหารและประชาชนทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ในการปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้าม โดยกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การอบรมให้ความรู้หรือชี้แจงแนวทางเกี่ยวกับภัยคุกคามตลอดจนกลวิธีในการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามที่จะปฏิบัติต่อฝ่ายเราให้กำลังพลทราบ การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อตอบโต้การปฏิบัติการจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม การกำหนดมาตรการต่อต้าน ฯลฯ

๔. หัวใจของความสำเร็จในการปฏิบัติการจิตวิทยา

การปฏิบัติการจิตวิทยา จะประสบความสำเร็จสมบูรณ์ได้ก็โดยการ

ก. เตรียมฐานข้อมูลที่มีรายละเอียดที่ถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งต้องเตรียมไว้ก่อนและควรต้องมีความง่ายแก่การใช้โดยทุกระดับหน่วย

ข. ข่าวกรองที่มีรายละเอียดทันสมัยเหมาะสมกับสภาวะการณ์

ค. รวมการควบคุม

ง. วางแผนที่เหมาะสมกับเวลา

จ. วางแผนรวมการและแยกการปฏิบัติ

ฉ. ใช้ทรัพยากรการปฏิบัติการจิตวิทยาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างสูงสุด

๕. ประเภทของการปฏิบัติการจิตวิทยา

การปฏิบัติการจิตวิทยา สามารถแบ่งประเภทในลักษณะของการใช้งาน ซึ่งพิจารณาจากความมุ่งหมายพื้นที่ และขอบเขตของการดำเนินงาน ได้เป็น ๓ ประเภท

ก. การปฏิบัติการจิตวิทยาทางยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์/ความมุ่งหมายในการปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ของชาติ โดยมีห้วงเวลาในการปฏิบัติ/การหวังผลระยะยาว ปฏิบัติโดยหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยาระดับรัฐบาล โดยมีเป้าหมายอยู่นอกพื้นที่การรบ มุ่งกระทำต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นศัตรู เป็นกลาง หรือพันธมิตรฝ่ายเรา หัวข้อโฆษณาชวนเชื่อต่อเป้าหมายที่เป็นศัตรู แสวงประโยชน์ได้จากจุดอ่อน หรือความล่อแหลมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหาร เพื่อลดประสิทธิภาพในการควบคุมภายในของประเทศนั้น ถ้าเป้าหมายเป็นกลางจะใช้การโฆษณาชวน

เชื่อโน้มน้าวให้เข้ามาเป็นพวก หรืออย่างน้อยก็ให้มั่นใจว่าจะไม่เอนเอียงสนับสนุนฝ่ายตรงข้าม หน่วยงาน ปจว. ระดับรัฐบาลดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ (สำนักงานสารนิเทศ สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุด) กระทรวงการต่างประเทศ (ผ่านทางสถานทูตไทย) กรมประชาสัมพันธ์ (สำนักนายกรัฐมนตรี) กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ (ผ่านทางสำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร) ส่วนราชการต่างๆ และรัฐวิสาหกิจ (ผ่านสำนักงานตัวแทนที่อยู่ในต่างประเทศ)

ข. การปฏิบัติการจิตวิทยาทางยุทธวิธี

การปฏิบัติการจิตวิทยาทางยุทธวิธี เป็นการปฏิบัติการในเขตสงคราม/พื้นที่การรบ โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการรบโดยตรง โดยการใช้การโฆษณาชวนเชื่อเป็นหลัก ในการทำลายขวัญกำลังของฝ่ายตรงข้าม สร้างความแตกแยก และก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม เป้าหมายในการปฏิบัติการจิตวิทยาทางยุทธวิธี จะต้องกำหนดความเร่งด่วนในการปฏิบัติการต่อทหารฝ่ายตรงข้ามเป็นลำดับแรก (เป้าหมายหลัก) เป้าหมายต่อมา ก็คือ ประชาชน การสนับสนุนในระดับนี้ เป็นการใช้อุปกรณ์และเทคนิคของสื่อทางโสต ทัศน และโสตทัศนเข้าสนับสนุนโดยตรงต่อหน่วยทางยุทธวิธี การสนับสนุนนี้อาจจะมีการหลอมนกันระหว่างระดับยุทธศาสตร์และยุทธวิธี แต่ประเด็นสำคัญ คือ เพื่อให้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชน และเพื่อลดประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความแตกแยกในความจงรักภักดีของกำลังทหารฝ่ายตรงข้าม

๑) การปฏิบัติการจิตวิทยาต่อทหารฝ่ายตรงข้าม กระทำเพื่อผลดังต่อไปนี้

ก) ทำลายขวัญ ด้วยการเผยแพร่ข่าวความพ่ายแพ้ของฝ่ายตรงข้าม การขาดแคลนอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และระบบส่งกำลังบำรุงที่ไม่ดี การเพิ่มเติมกำลังของฝ่ายเราตลอดจน อาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพดีกว่า ทันสมัยกว่า และจำนวนมากกว่าฝ่ายตรงข้าม

ข) ส่งเสริมให้เอาใจออกห่าง ชี้นำ ชักชวน ให้ฝ่ายตรงข้ามยอมจำนนหนีทัพ หรือหลีกเลี่ยงการรบด้วยการโฆษณาบ่อนทำลายผู้นำทางทหารของฝ่ายตรงข้าม ชีให้เห็นความเป็นอยู่ที่แตกต่างของกลุ่มผู้นำ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยกับความเป็นอยู่ของทหารส่วนใหญ่ เพื่อทำลายความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้นำของฝ่ายตรงข้าม

ค) ลดประสิทธิภาพการรบของฝ่ายตรงข้ามลง การปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างต่อเนื่องจะทำให้ขวัญ และกำลังใจของฝ่ายตรงข้ามเสื่อมลง อันจะทำให้ผลการปฏิบัติการทางทหารและประสิทธิภาพในการรบลดลงด้วย

ง) การลวง การปฏิบัติการจิตวิทยาอาจนำมาใช้สนับสนุนมาตรการลวงทางทหารได้ เช่น การส่งข่าวลวง การเผยแพร่ข่าวว่าจะปฏิบัติการในพื้นที่หนึ่ง แต่ที่จริงอาจจะไปปฏิบัติอีกพื้นที่หนึ่งก็ได้ เพื่อก่อให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงานของฝ่ายตรงข้าม

๒) การปฏิบัติการจิตวิทยาต่อประชาชนในพื้นที่การรบ กระทำเพื่อผลดังนี้

ก) กระทำให้พลเรือนในพื้นที่ยึดครองของฝ่ายตรงข้าม เกิดความหวาดกลัว เกิดการเสียขวัญ และกำลังใจ เลิกให้การสนับสนุนต่อฝ่ายตรงข้าม

ข) สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนที่เป็นมิตร โดยการเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ปลุกใจให้เกิดการต่อต้าน การให้การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการรบ

ค) ได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับฝ่ายเรา อาจประชาชนในพื้นที่การรบ

๓) ความสำเร็จของการปฏิบัติการจิตวิทยาทางยุทธวิธี ขึ้นอยู่กับ สภาวะและปัจจัยหลายๆ ประการ เช่น ความถูกต้องของข่าวกรองของเป้าหมายในการโฆษณาชวนเชื่อ ตัวอย่างเช่น การโฆษณาชวนเชื่อในการสร้างความแตกแยก จะต้องต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับการแตกแยกจริง ๆ ไม่ใช่ผูกเรื่องโดยพลการซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียต่อการโฆษณาชวนเชื่อ การโจมตีด้วยอาวุธร้ายแรง และมีประสิทธิผลสูงซึ่งทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากแก่ฝ่ายตรงข้าม ก็จะทำให้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จอีกประการหนึ่ง สถานการณ์ฝ่ายตรงข้ามที่เลวร้าย เช่น เกิดการสูญเสีย เกิดการขาดแคลนสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ระบบการส่งกำลังบำรุงที่บกพร่อง การบริการทางการแพทย์ที่ไม่ดี เป็นสิ่งที่ช่วยให้การปฏิบัติการจิตวิทยาของฝ่ายเราเป็นไปอย่างได้ผล

ค. การปฏิบัติการจิตวิทยาเพื่อเสริมความมั่นคง

กระทำในพื้นที่ หรือดินแดนที่ฝ่ายเรายึดครองอยู่ หรือพื้นที่ปลดปล่อย เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติการ และให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับฝ่ายเราให้มากที่สุด นอกจากนั้น ยังกระทำในพื้นที่ฝ่ายเรายึดกลับคืนมาได้ เช่น พื้นที่ที่ฝ่ายเราถูกฝ่ายตรงข้ามเข้ามายึดครอง ไม่ว่าจะเป็นทหารฝ่ายตรงข้าม หรือผู้ก่อการร้ายก็ตาม ก็จะต้องสถาปนาความมั่นคงในด้านต่างๆ ดังนั้นจะต้องมีการปฏิบัติการจิตวิทยา เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับฝ่ายรัฐบาล

๖. ขอบเขต และประเภทของการดำเนินงาน

ก. การดำเนินงานการปฏิบัติการจิตวิทยาในทัศนะของฝ่ายทหาร มีขอบเขตในการดำเนินงานที่สำคัญ ๔ ประการ

- ๑) การโฆษณาชวนเชื่อ
- ๒) การแสดงกำลัง หรือการคุกคามที่จะใช้กำลัง
- ๓) การปฏิบัติการทางยุทธวิธีที่หวังผลทางจิตวิทยา
- ๔) การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ

ข. ประเภทการดำเนินงานการปฏิบัติการจิตวิทยา แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ การดำเนินงานแบบเปิดเผย และแบบปกปิด

๑) การดำเนินงานแบบเปิดเผย หมายถึง การดำเนินงานที่ผู้ดำเนินงานเปิดเผยตัวเอง ยอมรับผิดชอบการกระทำของตนอย่างเต็มที่ ถ้าหากจะมีผู้เสียหายประท้วง หรือจะเรียกร้องค่าเสียหาย การดำเนินการแบบนี้ ส่วนใหญ่รัฐบาล/หน่วยงานของรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ กรมสารนิเทศ (กระทรวงการต่างประเทศ) เป็นต้น การดำเนินงานในลักษณะนี้ต้องอาศัยความจริงเป็นมูลฐานมากที่สุด

๒) การดำเนินงานแบบปกปิด มีวัตถุประสงค์เพื่อบ่อนทำลายฝ่ายตรงข้าม การดำเนินงานในลักษณะนี้ จะปกปิดผู้ดำเนินการ เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการโฆษณาชวนเชื่อ เพราะใช้ความจริงเพียงบางส่วน ลักษณะเช่นนี้ไม่ควรใช้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการโดยตรง แต่อาจอยู่เบื้องหลังโดยใช้ออกระบบการบังหน้าเป็นผู้ดำเนินการ

๗. ขอบเขตการดำเนินงานการปฏิบัติการจิตวิทยาในทัศนะของฝ่ายทหาร

ก. การโฆษณาชวนเชื่อ

การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นการสื่อสาร/การติดต่อทุกรูปแบบ ที่จัดทำขึ้นเพื่อชักจูงโน้มน้าว ตลอดจนจูงนำการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามที่ฝ่ายเราต้องการ การโฆษณาชวนเชื่อเป็นส่วนหนึ่งของสงคราม

จิตวิทยา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยสร้างความแตกแยก บ่อนทำลายขวัญ และกำลังใจของฝ่ายตรงข้าม ให้ตกต่ำ ตลอดจนได้กระทำในสิ่งที่เราต้องการ การโฆษณาชวนเชื่อกระทำได้หลายลักษณะ เช่น การเผยแพร่ข่าวลือเพื่อทำลายขวัญ กำลังใจ สร้างความแตกแยก การโฆษณาชวนเชื่อทางวิทยุกระจายเสียงให้ฝ่ายตรงข้ามเกิดความหวาดกลัว การจัดทำบทความทางวิทยุ หรือในรูปแบบอื่นๆ เช่น การแสดงดนตรี เป็นต้น หลักที่สำคัญในการโฆษณาชวนเชื่อ คือ อย่าทำให้เป้าหมายเกิดความรู้สึกว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ ดังนั้นเรื่องต่างๆ ที่เผยแพร่ออกไปจะต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ภาษาที่ใช้ต้องเข้าใจง่ายต่อความเข้าใจของเป้าหมาย การกระทำต้องกล่าวซ้ำบ่อยๆ เพื่อย้ำให้เป้าหมายแสดงออก และแนะวิธีปฏิบัติ/ทางออกให้ด้วย การโฆษณาชวนเชื่อนี้แบ่งออกได้ ๓ ประเภท ได้แก่ การโฆษณาชวนเชื่อแบบสีขาว สีดำ และสีเทา

ข. การแสดงกำลัง หรือการแสดงการคุกคามที่จะใช้กำลัง

การแสดงกำลัง ๔ เป็นการปฏิบัติการทางทหารอย่างหนึ่งมุ่งกระทำให้เกิดผลทางจิตวิทยา เพื่อข่มขู่ บ่อนทำลายขวัญฝ่ายตรงข้ามไม่ให้กระทำการใดๆ ที่ฝ่ายเราไม่ต้องการ การปฏิบัติเช่นนี้ ผู้ปฏิบัติจะต้องมั่นใจว่ามีกำลัง หรือแสนยานุภาพที่เหนือกว่าฝ่ายตรงข้าม การแสดงกำลัง ๔ กระทำได้หลายลักษณะ เช่น การเคลื่อนย้ายกำลัง การฝึกซ้อมรบใกล้บริเวณแนวชายแดนฝ่ายตรงข้าม ตัวอย่างนี้จะเห็นได้ชัด เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๑ จีนบุกเข้าไปในดินแดนของเวียดนาม โซเวียตแสดงกำลังข่มขู่โดยเคลื่อนย้ายกำลังประชิดพรมแดนจีน ทำให้จีนเกิดพะวักพะวง และหยุดชะงักการโจมตีเวียดนาม และต้องถอนกำลังกลับออกมาในที่สุด

ค. การปฏิบัติการทางยุทธวิธีที่หวังผลทางจิตวิทยา

การปฏิบัติการทางยุทธวิธีบางอย่าง จะก่อให้เกิดผลทางจิตวิทยาเป็นอย่างสูงต่อเป้าหมายที่กระทำ เช่น การที่สหรัฐทิ้งระเบิดปรมาณูที่ญี่ปุ่น ทำให้ญี่ปุ่นเกิดความหวาดกลัว เสียขวัญและกำลังใจในการต่อสู้และต้องยอมแพ้ในที่สุด การใช้กลยุทธ์ในการลวงของกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ในสงครามเก้าทัพที่ทุ่งลาดหญ้า นอกจากนี้ การปฏิบัติการจิตวิทยาที่เหมาะสมจะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติการทางยุทธวิธีได้เป็นอย่างดี เช่น การเข้าตีค่ายจันทบุรี ของพระเจ้าตากสินมหาราช ที่ได้สั่งทุบหม้อข้าวหม้อแกงทั้งหมดหลังจากรับประทานอาหารเย็น และบอกให้ทหารเข้าไปทานอาหารเข้าในเมืองจันทบุรี

ง. การต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ

กระทำเพื่อไม่ให้ฝ่ายเราหลงเชื่อกับการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม กระทำได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่ การขัดขวาง และการตอบโต้

๑) การขัดขวาง ต้องดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อมิให้ฝ่ายตรงข้ามกระทำการโฆษณาชวนเชื่อต่อฝ่ายเราได้ เช่น การยุบห้ามองค์การ หรือสั่งโฆษณาที่เป็นปรักษ์ ส่งวิทยุรบกวนกระจายเสียงของฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนงดเว้นการเผยแพร่ใบปลิว และการตรวจข่าว

๒) การตอบโต้ กระทำเมื่อเราไม่สามารถขัดขวางการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้ามได้ เราก็ใช้การตอบโต้เพื่อลดความเชื่อถือในการแถลง โดยอาจชิงโฆษณาก่อนฝ่ายตรงข้าม เพื่อมิให้กระทำต่อฝ่ายเราในการต่อต้านนี้ เราอาจใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

๓) เทคนิคการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ ประกอบด้วย

ก) การปฏิบัติการเชิงรุก

ข) การพิสูจน์หักล้างทางอ้อม

- ค) การนั่งเงียบ
- ง) การใช้มาตรการเข้มงวดกวดขัน
- จ) การลงด้วยการสร้างเรื่องเทียม
- ฉ) การพิสูจน์หักล้างโดยตรง
- ช) การเบนความสนใจ
- ซ) การทำให้พ้นจากความเข้าใจผิด
- ฅ) การทำให้เป็นเรื่องเล็ก

๘. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางยุทธวิธี

การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางยุทธวิธี กระทำในยุทธบริเวณหรือพื้นที่การรบ โดยมุ่งกระทำต่อทหารฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เสียกำลังใจในการรบ กระทำต่อฝ่ายเรา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรบ กระทำต่อประชาชนในพื้นที่ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือและป้องกันมิให้ประชาชนขัดขวางการรบ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการรบของหน่วยปฏิบัติการจิตวิทยา ในการรบกระทำด้วยการโฆษณาชวนเชื่อและมาตรการอื่นๆ ที่ประสงค์จะให้ผลทางด้านจิตวิทยาตามลักษณะที่ต้องการดังต่อไปนี้

ก. เพิ่มประสิทธิภาพในการรบของฝ่ายเรา สธ.๕ จะต้องประสานกับ สธ.๑ อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการบำรุงขวัญทหารให้มีจิตใจรุกรบ มีความกล้าหาญในการต่อสู้ มีจิตสำนึกในความรักชาติ การปฏิบัติอาจกระทำได้โดย

- ๑) การปลุกฝังอุดมการณ์ ให้มีจิตใจพร้อมจะต่อสู้
- ๒) แจ่งข่าวสารถึงการได้รับชัยชนะของฝ่ายเราในพื้นที่ต่างๆ
- ๓) แจ่งข่าวสารทางบ้าน
- ๔) จัดชุดปลอบขวัญจากแนวหลังมาเยี่ยมเยียน

ข. ลดประสิทธิภาพการรบของข้าศึก การปฏิบัติสามารถกระทำได้โดยการโฆษณาชวนเชื่อ และการใช้มาตรการอื่นๆ โดย

- ๑) ยุยงให้เกิดการหนีทัพ
- ๒) เน้นย้ำอาวุธยุทธโศปกรณ์ของฝ่ายเราที่เหนือกว่า
- ๓) การเผยแพร่ข่าวลือ
- ๔) เน้นย้ำการพ่ายแพ้ของฝ่ายตรงข้ามในบางพื้นที่
- ๕) โฆษณาชวนเชื่อให้เห็นจุดอ่อนของผู้นำกองทัพ

ตัวอย่างจากแนวทางปฏิบัติในข้อ ก. และ ข. เช่น ในสงครามระหว่าง อังกฤษ กับ อาเจนตินา ในขณะที่กองเรืออังกฤษเริ่มออกเดินทาง ก็เริ่มมีการดำเนินการปฏิบัติการจิตวิทยาโดยการแพร่ข่าวทางดาวเทียมทั่วโลก ซึ่งต้องการแสดงให้เห็นภาพกองเรือขนาดมหึมา มีอาวุธทันสมัย และมีประสิทธิภาพ มีการแพร่ภาพการออกกำลังของทหารเรือ เพื่อแสดงออกถึงความพร้อมของทหารเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ตอนที่เยอรมัน เริ่มบุกฝรั่งเศส สายลับของเยอรมันที่ประจำอยู่ในกองทัพฝรั่งเศส ก็แพร่ข่าวลือว่าเยอรมันจะส่งพลร่มมาลงที่หลังแนวมาโยไนต์ เพื่อตัดขาดทหารในแนวมาโยไนต์กับส่วนหลัง ทำให้ทหารของฝรั่งเศส

บางส่วนเกิดความกลัวและหนีออกจากแนวไป และยังทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนหลังของแนวมายืนมีความตื่นตระหนกอันเป็นสาเหตุให้มีการกีดขวางการปฏิบัติการทางทหารอีกด้วย

ค. ป้องกันประชาชนกีดขวางการรบ

การปฏิบัติการจิตวิทยา และการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่การรบ จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับประชาชน ทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนฝ่ายเรา ในการอพยพพลเรือนออกจากพื้นที่การรบ เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อนรอบคอบ ต้องมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจถึงความปลอดภัยและการเสียสละที่จะให้การสนับสนุนฝ่ายเรา การอพยพประชาชนออกจากพื้นที่อาจเกิดปัญหาความไม่พอใจแก่ผู้อพยพตลอดจนเป็นการล่อแหลมต่อการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม ฉะนั้น จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติการจิตวิทยาอย่างรอบคอบ

ง. สนับสนุนการปกปิดและการลวงทางยุทธวิธี

การปกปิดและการลวงทางยุทธวิธี เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามเข้าใจผิด และทำให้ฝ่ายตรงข้ามตอบโต้ในลักษณะที่เป็นประโยชน์กับฝ่ายเรา การปกปิดและการลวงทางยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้เกิดปลอดภัยและผลในการจู่โจม การปฏิบัติการจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยในการส่งเสริมสนับสนุนการปกปิดและการลวงทางยุทธวิธีของฝ่ายเราได้ เช่น การโฆษณาปล่อยข่าวลวงให้ฝ่ายตรงข้ามเข้าใจผิดว่าฝ่ายเราจะเข้าตีในพื้นที่หนึ่ง ทำให้ฝ่ายตรงข้ามต้องเคลื่อนย้ายกำลังจากจุดที่เราจะเข้าตีจริงไปเสริมจุดที่เราปล่อยข่าวลวง ฝ่ายเราก็จะสามารถปฏิบัติการได้สำเร็จ ตัวอย่างการเข้าตีครั้งใหญ่ของสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก่อนยกพลขึ้นบกที่นอร์ม็องดี มีการปล่อยข่าวลวงว่าจะยกพลขึ้นบกในพื้นที่อื่น ทำให้เยอรมันต้องทุ่มกำลังไปยังพื้นที่ที่ปล่อยข่าวลวงไว้ ทำให้สัมพันธมิตรสามารถยกพลขึ้นบกได้สำเร็จ

จ. การตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

การตอบโต้การปฏิบัติการจิตวิทยาหรือการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม เป็นการตอบโต้กิจกรรมด้านจิตวิทยาของฝ่ายตรงข้าม โดยการโจมตีการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม เพื่อลดความเชื่อมั่นศรัทธา ความหวาดกลัวของกำลังพล และประชาชนฝ่ายต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ - ๓ ค. ด้วยการใช้นโยบายในการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อ

๙. การปฏิบัติการจิตวิทยาในสงครามตามแบบ

การปฏิบัติการจิตวิทยาในสงครามตามแบบ เป็นการปฏิบัติในยามสงคราม ซึ่งกระทำในพื้นที่การรบ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการรบโดยตรง โดยกำหนดความเร่งด่วนของเป้าหมายที่จะกระทำ ได้แก่ ฝ่ายตรงข้าม (ทหารข้าศึก) เป็นเป้าหมาย หรือลำดับความเร่งด่วนหลักที่จะต้องกระทำโดยใช้การโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อทำลายขวัญ กำลังใจในการต่อสู้ของฝ่ายตรงข้าม กระทำต่อประชาชนในพื้นที่การรบ เพื่อให้ได้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติของฝ่ายเรา กระทำต่อกำลังทหารฝ่ายเดียวกัน เพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ ในการต่อสู้ให้มีประสิทธิภาพการรบมากยิ่งขึ้น

ก. การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และความสามัคคีของฝ่ายเรา กระทำด้วยการปลุกฝังอุดมการณ์ให้เป้าหมายเกิดความสามัคคี เกิดกำลังใจในการต่อสู้ เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกในหน้าที่และความเสียสละเป็นส่วนรวม อาจกระทำต่อทหารในพื้นที่การรบ ด้วยการแจ้งข่าวสารการได้ชัยชนะของฝ่ายเรา ในพื้นที่การรบให้กำลังพลทราบ นำเอาสารสนั้จากผู้บังคับบัญชาชั้นสูงมาอ่านให้ทหารฟัง วางแผนให้ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงใน

กองทัพมาเยี่ยมเยียนกำลังพลในแนวหน้า จัดชุดพลอบขวัญหรือชุดแสดงดนตรีจากแนวหลังมาแสดงให้กำลังพลชม

ข. การโฆษณาชวนเชื่อ

๑) การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นการนำข่าวสาร ความคิดเห็น หลักนิยม หรือการชักจูงที่ได้เผยแพร่ ออกไป เพื่อให้มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น อารมณ์ ทัศนคติ และพฤติกรรมของกลุ่มบุคคล กลุ่มหนึ่ง กลุ่มใด โดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ให้แก่ผู้โฆษณา ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม

๒) การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นส่วนหนึ่งของสงครามจิตวิทยา ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความแตกแยก การบ่อนทำลายขวัญและกำลังใจของฝ่ายตรงข้ามให้ตกต่ำลง ตลอดจนให้กระทำในสิ่งที่ฝ่ายเราต้องการ

๓) การโฆษณาชวนเชื่อ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ การโฆษณาชวนเชื่อประเภทสีขาวย การโฆษณาชวนเชื่อประเภทสีดำ และการโฆษณาชวนเชื่อประเภทสีเทา

๔) การโฆษณาชวนเชื่อจะได้ผล จะต้องสามารถชักชวน และเรียกร้องความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายได้ จะต้องสร้างความประทับใจ และรักษาความสนใจของกลุ่มเป้าหมายไว้ได้ เนื้อหาสาระจะต้องเป็นที่ยอมรับและมีข้อความน่าเชื่อถือ

๑๐. การปฏิบัติการจิตวิทยาในสงครามพิเศษ เป็นการปฏิบัติที่กระทำใน ๒ ลักษณะ คือ

ก. การปฏิบัติการจิตวิทยา ที่กระทำเพื่อสนับสนุนการสงครามนอกแบบ ที่ฝ่ายเราเป็นผู้กระทำต่อฝ่ายตรงข้ามในพื้นที่ที่ฝ่ายตรงข้ามยึดครองหรือมีอิทธิพลอยู่

ข. เป็นการปฏิบัติการจิตวิทยา ที่กระทำเพื่อสนับสนุนการป้องกัน และปราบปรามการก่อความไม่สงบ

๑๑. การปฏิบัติการจิตวิทยาเพื่อสนับสนุนสงครามนอกแบบ ประกอบด้วยการปฏิบัติในการสนับสนุนสงครามกองโจร และการสนับสนุนการบ่อนทำลาย

ก. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการทำสงครามกองโจรนั้น กระทำในทุกขั้นตอนของการพัฒนาหน่วยกองโจรและจะต้องกระทำให้สอดคล้องกับลักษณะของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย ทหารฝ่ายตรงข้าม ประชาชนในท้องถิ่น (ผู้สนับสนุนฝ่ายตรงข้าม, ผู้สนับสนุนกองโจร) กองโจร, พวกสนับสนุนและพวกใต้ดิน

ข. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการบ่อนทำลาย กระทำได้หลายลักษณะ โดยการใช้พวกสายลับ/พวกใต้ดินดำเนินการยุยงประชาชนในท้องถิ่นให้กระด้างกระเดื่อง เอาใจออกห่างรัฐบาล ยุยงให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดการเสียขวัญ และท้อแท้ในการปฏิบัติงาน โดยใช้แนวทางการโฆษณาชวนเชื่อที่เหมาะสม เช่น ความไม่เป็นธรรม ความไม่สมหวัง การบริการที่เลว สิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตร การรณรงค์เพื่อสร้างความไม่พอใจให้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ได้รับการกดขี่จากฝ่ายตรงข้าม ยุยงให้กรรมกรเคลื่อนไหว คัดค้าน หยุตงาน ประท้วง เพื่อทำให้เกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจ

๑๒. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ

กระทำเพื่อสนับสนุนกำหนดการต่างๆ ในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ ซึ่งได้แก่ การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การปราบปรามกองกำลังติดอาวุธ และการข่าวกรอง ในการวางแผนการปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ หลายประการ เช่น ความรู้สึกซึ่งเกี่ยวกับเป้าหมาย

และทัศนคติ จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กรต่างๆ ของขบวนการก่อความไม่สงบ ความรู้เกี่ยวกับสื่อโฆษณาที่มีอยู่ ชาวกรองเกี่ยวกับเป้าหมายที่ถูกต้อง ทันทเวลา และต่อเนื่อง หัวข้อที่ใช้ในการโฆษณา ขึ้นอยู่กับสภาวะของเป้าหมายที่จะกระทำ

ก. การพิทักษ์ประชาชน และทรัพยากร เป็นการปฏิบัติเพื่อแยกกองโจรออกจากประชาชน เพื่อค้นหา และทำลายโครงสร้างของผู้ก่อความไม่สงบที่ปะปนอยู่กับประชาชน ตลอดจนเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับชุมชน การปฏิบัติในการพิทักษ์ประชาชน และทรัพยากร จะประกอบด้วย การเฝ้าตรวจทั้งทางลับและเปิดเผย การกำหนดข้อห้าม ข้อจำกัดต่างๆ ตลอดจนการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากร กระทำโดยการโฆษณาชวนเชื่อแบบขาว เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนทราบมาตรการต่างๆ ของทางราชการที่กำหนดขึ้นในการพิทักษ์ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงเหตุผล และความจำเป็นที่ได้กระทำลงไป และเรียกร้องขอความร่วมมือจากประชาชนให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โฆษณาชวนเชื่อต่อขบวนการต่อต้าน ให้เข้ามาปรับตัว หรือหยุดยั้งการปฏิบัติ โดยชี้ให้เห็นถึงการไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ชี้ให้เห็นถึงความยากลำบากต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ขบวนการต่อต้าน เนื่องจากการขาดการติดต่อหรือสนับสนุนจากประชาชน

ข. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม

๑) การปรับปรุงสภาพแวดล้อม เป็นการปฏิบัติในขั้นเริ่มต้นของการก่อความไม่สงบ เมื่อมีสิ่งบอกรเหตุเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบ รัฐบาลก็จะต้องระดมสรรพกำลังทั้งสิ้นที่มีอยู่ในการขจัดสาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่พอใจ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และความยากไร้ของประชาชน โดยการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้เป็นที่พอใจของประชาชน จัดทำโครงการพัฒนาต่างๆ โดยมุ่งเน้นการสนองตอบความต้องการของกลุ่มประชาชนที่ล่อแหลม เพื่อขจัดความไม่พอใจในสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น

๒) บทบาทของการปฏิบัติการจิตวิทยา ในการสนับสนุนการปรับปรุงสภาพแวดล้อม กระทำด้วยการเผยแพร่ข่าวสาร การดำเนินการต่างๆ ทางเศรษฐกิจ - สังคมของรัฐที่กระทำลงไปให้ประชาชนทราบ ชี้แจงความเข้าใจที่ดีแก่กลุ่มผู้สูญเสียผลประโยชน์ จากโครงการพัฒนาต่างๆ ที่รัฐบาลได้กระทำลงไป การปฏิบัติการจิตวิทยาที่เหมาะสม จะทำให้ประชาชนเห็นถึงความตั้งใจ ความจริงใจและความสนใจในการบริการสำหรับในการปรับปรุงพัฒนา ตลอดจนการขจัดสาเหตุที่ทำให้ประชาชนเกิดความไม่พอใจจะทำให้เกิดภาพพจน์ที่ดีแก่รัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำให้เกิดความร่วมมือจากประชาชนในที่สุด

ค. การปฏิบัติการจิตวิทยาในการสนับสนุนการปราบปรามกองโจร

บทบาทของการปฏิบัติการจิตวิทยาที่สนับสนุนการปราบปรามกองโจร กระทำด้วยการใช้บทความ โฆษณาชวนเชื่อ ทั้งทางเครื่องกระจายเสียง ใบปลิว ตลอดจนสื่อโฆษณาอื่นๆ ในพื้นที่กองโจร เพื่อทำลายขวัญ กำลังใจในการต่อสู้ ชักจูงให้เกิดความเบื่อหน่ายการรบ ชักจูงให้ยอมแพ้และมอบตัว ชักจูงให้เกิดความแตกแยกในหมู่กองโจร

ตอนที่ ๔ การประชาสัมพันธ์

๑. กล่าวทั่วไป

มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นพวกเป็นหมู่ ซึ่งเรียกว่า สังคมมนุษย์ การอยู่ร่วมกันจะต้องมีความเข้าใจกัน หรือความรุ่มเย็นเป็นสุขของกลุ่ม โดยเฉพาะถ้าเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ระดับประเทศ ซึ่งอาจจะประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว จะได้จัดหน่วยงานซึ่งเรียกว่า หน่วยประชาสัมพันธ์ขึ้น ให้ทำหน้าที่สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนภายในประเทศ การประชาสัมพันธ์กล่าวโดยทั่วไปแล้ว หมายถึง การดำเนินการอย่างสุขุม รอบคอบ ในการเผยแพร่ข่าวสารข้อเท็จจริง และมีแผนอย่างต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีของบุคคลภายในหน่วยงานเดียวกัน หน่วยงานกับหน่วยงาน ตลอดจนรัฐบาลกับประชาชนในชาติ เพื่อให้เกิดความสามัคคี ความเข้าใจ และความเห็นสอดคล้องกันในอนาคตที่จะทำให้ประชาชนในชาติให้ความร่วมมือกับรัฐบาล เพื่อสนองตอบวัตถุประสงค์ของชาติ

สำหรับกิจการทหารนั้น ก็มีความจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์เช่นเดียวกัน เพราะทหารก็เป็นกลุ่มขนาดใหญ่ที่ใช้งบประมาณของประเทศ ซึ่งมาจากภาษีอากรของประชาชน ถ้าประชาชนไม่สนับสนุนกิจการทหารทหารก็อยู่ไม่ได้ ดังนั้นทหารจึงจำเป็นต้องเผยแพร่กิจกรรมของตนให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริงต่างๆ เท่าที่กระทำได้ โดยไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการ และต้องสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันภายในวงทหารเองด้วย การดำเนินการดังกล่าวนี้ เรียกว่า การประชาสัมพันธ์

๒. ความหมาย

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินการอย่างสุขุม รอบคอบ ต่อเนื่อง และมีแผนการที่จะดำรงความพยายามในอนาคตที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจอันดีต่อกันภายในสถาบันทหาร และระหว่างสถาบันทหารกับสถาบันอื่น รวมทั้งสถาบันทหารกับกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง

๓. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ทหาร ก็เพื่อรวมพลังทหารกับสถาบันอื่น และประชาชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติทางหนึ่ง

๔. นโยบาย

เพื่อให้การประชาสัมพันธ์ทหารบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงควรกำหนดนโยบายดังต่อไปนี้

- ก. สนับสนุนการดำเนินงานของชาติ
- ข. เผยแพร่กิจกรรมทหารให้สถาบันอื่นและประชาชนทราบ
- ง.ต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

๕. วิธีการ

เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และนโยบายดังกล่าว จึงแบ่งลักษณะการดำเนินการออกเป็น ๓ ประเภท คือ

- ก. ประชาสัมพันธ์ คือ ความเกี่ยวพันระหว่างทหารกับประชาชน เป็นหน้าที่ของทหารที่จะต้องเผยแพร่ผลงานให้ประชาชนทราบว่า ทหารได้ใช้จ่ายงบประมาณไปทำอะไรบ้าง คุ่มค่าหรือไม่ ควรสนับสนุนเพียงใด

ข. เสนาสนเทศ คือ การผูกพันระหว่างผู้บังคับบัญชาทหาร กับผู้ใต้บังคับบัญชา ตั้งแต่ระดับสูงสุดกับระดับต่ำสุด ให้เกิดความเข้าอันดีต่อกัน

ค. ชุมนุมนสัมพันธ์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหารกับชุมชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกับหน่วยทหาร

๖. ประชาสนเทศ

เป็นการประชาสัมพันธ์ของทหารต่อประชาชน เพราะประชาชนมีสิทธิที่จะรู้ และประชาชนต้องการรู้ เพื่อให้เข้าใจกิจการทหารได้ถูกต้อง ในฐานะที่ประชาชนเป็นผู้สนับสนุนกิจการทหารของชาติ

ก. ความมุ่งหมาย

๑) เพื่อให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงในกิจการทหารมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยไม่เป็นการเปิดเผยความลับของทางราชการทหาร

๒) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนช่วยสนับสนุนกิจการทหารเท่าที่สามารถทำได้

๓) เพื่อทราบความต้องการของประชาชน ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจการทหารให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ข. ความรับผิดชอบผู้บังคับหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีนายทหารประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรง

ค. สื่อโฆษณา

๑) ด้วยคำพูด ได้แก่ การพบปะ แลกเปลี่ยน การให้สัมภาษณ์ เป็นต้น

๒) ด้วยการเขียน ได้แก่ การทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ จุลสาร วารสาร เป็นต้น

๓) ด้วยการกระทำ เช่น การแต่งกาย การสวนสนาม การรักษาระเบียบวินัยทหาร

๔) อื่นๆ

ง. เป้าหมาย ประชาชน ซึ่งแบ่งออกเป็น

๑) ภายในกองทัพ ได้แก่ ครอบครัว

๒) ภายนอกกองทัพ ได้แก่ ประชาชนทั่วไป

๗. เสนาสนเทศ

ทางราชการทหารมีพระราชบัญญัติเกณฑ์ประชาชนมาเป็นทหารกันทั่วทุกภาคของประเทศ ประชาชนที่ถูกเกณฑ์เข้ามานี้มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน จำเป็นต้องมาอยู่รวมกัน และทำงานด้วยกัน จึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจตรงกันทุกระดับ

ก. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับนายทหารทุกคน

๒) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความคิดให้กับทหาร

๓) เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความเข้าใจระหว่างทหารด้วยกัน

ข. ความรับผิดชอบ ผู้บังคับหน่วยทหารเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีนายทหารประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรง

ค. แผนงาน การวางแผนการเสนาสนเทศ จะต้องคำนึงถึง

๑) พื้นที่ปฏิบัติการ

- ๒) นโยบายของหน่วยเหนือ
- ๓) ความประสงค์ของผู้บังคับบัญชา
- ๔) ความต้องการข่าวโดยต่อเนื่อง
- ๕) การประสานงานกับฝ่ายอำนาจการ
- ๖) คำสั่งแบบธรรมเนียมต่างๆ

ง. การดำเนินงาน งานเสนาสนเทศ ต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ทหารในกองทัพรู้เรื่องราวต่างๆ ทุกระยะ

- ๑) ก่อนการฝึก เป็นการอบรมครั้งแรก เมื่อพลเรือนเข้ามารับราชการทหาร
- ๒) การฝึกบุคคล
- ก) เป็นการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตทหาร
 - ข) ให้มีความสำนึกในภารกิจและความรับผิดชอบ
 - ค) ให้ทราบความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมชาติ
 - ง) ให้ทราบสถานการณ์ของประเทศเพื่อนบ้านและภัยที่คุกคาม
 - จ) ให้ทราบวิธีการต่อต้านการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

๓) การฝึกเป็นหน่วย

- ก) ให้ทราบสายการบังคับบัญชา
- ข) ให้ทราบนโยบายของทางราชการ
- ค) ให้ทราบถึงระเบียบวินัย
- ง) ให้ทราบถึงหลักการรบและยุทธวิธี
- จ) ให้ทราบถึงอาวุธสมัยใหม่และการใช้
- ฉ) ให้ทราบถึงการรบพิเศษและการรบนอกแบบ

๔) การฝึกในสนาม ให้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการรบในภูมิประเทศต่างๆ และการรบเป็นหน่วย

จ. สื่อโฆษณา

- ๑) จัดให้มีการประชุม การบรรยาย การสอน การพบปะ
- ๒) จัดให้มีสิ่งพิมพ์ประจำหน่วย ประกาศ แจกความ
- ๓) ใช้วิทยุกระจายเสียง และ โทรทัศน์
- ๔) การปฏิบัติการ ได้แก่ การสวนสนาม เป็นต้น

การเสนาสนเทศ เป็นการดำเนินการเพื่อฝึกกำลัง สร้างความเข้าใจอันดีของทหารเข้าด้วยกัน ซึ่งจะเป็นพลังในการป้องกันภัยอันตรายที่จะมากระทบกระเทือนต่อชาติบ้านเมือง

๘. ชุมชนสัมพันธ์

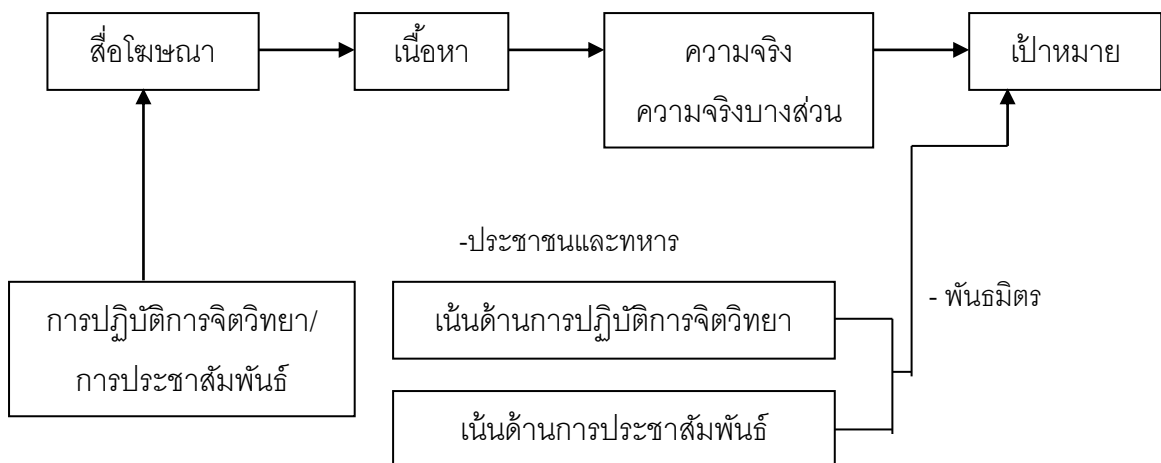
เนื่องจากทหารก็มาจากประชาชน หน่วยทหารก็ต้องตั้งอยู่และมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยทหารกับประชาชนในท้องถิ่นใกล้เคียง ก็ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงอย่างมาก และถือว่าเป็นภารกิจอย่างหนึ่งของทหารทุกคน

ก. ความรับผิดชอบ ผู้บังคับหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีนายทหารประชาสัมพันธ์เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรง

ข. การดำเนินงานการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายพลเรือน ควรประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ

- ๑) ผู้แทนฝ่ายทหาร (ในพื้นที่)
- ๒) ผู้แทนทหารกองหนุน (องค์การทหารผ่านศึก)
- ๓) หัวหน้าชุมชนฝ่ายบ้านเมือง (เอกชน)
- ๔) ผู้แทนกรมการรักษาดินแดน
- ๕) ผู้แทนฝ่ายปกครองในท้องถิ่น
- ๖) ผู้แทนฝ่ายศาสนิก
- ๗) ผู้แทนอื่นๆ ตามสมควร
- ๘) นายทหารประชาสัมพันธ์ของหน่วยเป็นเลขานุการและเป็นกรรมการ

ค. การดำเนินงานการปฏิบัติการจิตวิทยาและการประชาสัมพันธ์ของหน่วยทหาร

ตอนที่ ๕ การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง

๑. กล่าวทั่วไป

กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังพลกองทัพบก ป้องกันราชอาณาจักร และเพื่อการพัฒนาประเทศ การที่กองทัพบกจะบรรลุภารกิจนี้ต้องมีประสิทธิผล ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยสองประการ คือ ยุทธโศภกรณ์ และ คน ปัจจัยทั้งสองนี้ ปัจจัยคนสำคัญที่สุด เพราะคนเป็นผู้ใช้ยุทธโศภกรณ์เหล่านี้ ดังนั้น กองทัพบกจึงได้เพ่งเล็งในการพัฒนา กำลังพลรายบุคคล ทั้งกำลังพลประจำการ ทหารกองหนุน และกองเกินที่เข้ารับการศึกษาทหาร ตามหลักสูตรของกระทรวงกลาโหม ให้เป็นกำลังพลที่มีคุณภาพสูง ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญงานในหน้าที่ ความสามารถ ความประพฤติ และที่สำคัญที่สุด คือ มีจิตใจยึดมั่นในอุดมการณ์ อุดมการณ์ในที่นี้ หมายถึง อุดมการณ์ทางการเมือง หรือการปกครองประเทศ คนทุกคนหรือทุกกลุ่มย่อมจะมีความเชื่อทั้งที่เหมือนกันและต่างกัน หากเราสามารถปลูกฝังความเชื่อในกลุ่มบุคคลในชาติให้ตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมกัน มีจิตใจยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะต่อสู้ เพื่อปกป้องสถาบันอันสำคัญยิ่งของคนไทย คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นประมุขแล้ว ย่อมนำไปสู่ความอยู่รอดของชาติ ซึ่งเป็นความปรารถนาสูงสุด

การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นขอบเขตการดำเนินงานประการหนึ่งของงานกิจการพลเรือน ตามหลักนิยามกิจการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๒๕ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานกิจการพลเรือนในยามปกติ โดยพยายามปลูกฝังความเชื่อมั่นให้กับทหารแต่ละคน ตลอดจนประชาชนภายในชาติ ให้มีความเข้าใจและศรัทธาเชื่อถือในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนมุ่งเสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้ให้แก่คนในชาติ เพื่อให้เกิดความหวังและพร้อมที่จะต่อสู้ทำลายล้างผู้ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบการปกครองและสถาบันอันเป็นที่เคารพเทอดทูนของตนโดยไม่ย่อท้อและไม่หวั่นเกรงต่ออันตรายทั้งปวง

๒. ความหมายของอุดมการณ์

ก. อุดมการณ์ คือ ระบบความคิดหรือแนวความคิดที่มีส่วนผลักดันให้เกิดพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุจุดๆ หนึ่งซึ่งถือว่าดีเลิศ หรือทำให้คนเราเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นการทำลายสถานการณ์ที่เราถือว่าดีเลิศนั้น

ข. อุดมการณ์ เป็นสิ่งที่มีความหมายมากสำหรับผู้ยึดถือ ผู้ยึดถืออุดมการณ์ใดก็คิดว่าอุดมการณ์ของตนดีเลิศ ประณามอุดมการณ์อื่นว่าไม่ดี เลวร้าย มอมเมา หลงผิด และต้องการโน้มน้าวให้ผู้อื่นมายึดถือหรือคล้อยตามอุดมการณ์ของตน ตั้งแต่ระดับอภิปรายโต้เถียง หรือความเป็นปรปักษ์ซึ่งกันและกันในสังคมหรือในชาติจะมีมาก ขาดความสามัคคี เป็นการทอนพลังอำนาจของสังคมหรือชาตินิ่ง

ค. อุดมการณ์ที่สามารถจูงใจกลุ่มตนในสังคมได้นั้น ควรจะมีลักษณะดังนี้

- ๑) ต้องเป็นระบอบความคิดที่มีสถาบันหลักในสังคมยอมรับ หรือสามารถวางรูปความคิดเป็นทฤษฎีหรือปรัชญาทางสังคมได้
- ๒) เป็นระบบความคิดที่อธิบายถึงสภาพที่ดีในสังคมอันพึงรักษา
- ๓) เป็นระบบความคิดที่อธิบายถึงการปฏิบัติและพึงยึดถือ เพื่อให้สังคมเข้าสู่ภาวะที่ดีเลิศ
- ๔) เป็นระบบความคิดที่ตั้งอยู่บนหลักของเหตุผลซึ่งสามารถพิสูจน์ได้

๕) เป็นระบบความคิดที่นำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และเกิดผลดีชัดเจนอันจะส่งผลให้เกิดมีการปฏิบัติอย่างแน่วแน่

๖) เป็นระบบความคิดที่สอดคล้องกับความนึกคิด และความต้องการของคนส่วนใหญ่ในสังคม

ง. อุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง ความเชื่อศรัทธาในลัทธิการเมืองใดลัทธิการเมืองหนึ่ง โดยเชื่อว่าลัทธิการเมืองนั้นๆ จะทำให้สังคมมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความเจริญก้าวหน้ารุ่งเรืองทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นกรอบกำหนดความประพฤติและความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม จะเป็นสิ่งเชื่อมโยงยึดเหนี่ยวให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันโดยปกติสุข อุดมการณ์ทางการเมืองในลักษณะนี้จึงทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมทุกอย่าง

จ. การที่คนในสังคมหนึ่งยอมรับเอาลัทธิการเมืองมาเป็นเครื่องมือในการปกครอง ควบคุมและพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้ามีสันติสุข ไม่ได้หมายความว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นจะยอมเชื่อถือ หรือมีความเชื่อกันทั่วไป อาจจะมีเพียงผู้นำประเทศหรือกลุ่มผู้นำเท่านั้นที่มีความศรัทธาในลัทธิการเมืองนั้นๆ จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำประเทศหรือกลุ่มบุคคลที่ปกครองประเทศจะต้องหาทางชักจูงให้คนในสังคมเห็นด้วย และคล้อยตามความคิดเห็นของตน ที่เห็นว่าอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นดี ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการปลุกฝังอบรมบ่มเพาะอุดมการณ์ทางการเมืองให้เกิดขึ้น โดยยึดถือหลักสำคัญ ๒ ประการ คือ ผลประโยชน์ของชุมชนมาก่อนผลประโยชน์อื่นใดและความร่วมมือของชนในชาติ

ฉ. อุดมการณ์ของชาติเป็นเรื่องที่สำคัญ หากชาติใดไร้อุดมการณ์ของชาติ ย่อมเปรียบเสมือนร่างกายที่ไร้จิตใจ ลักษณะอุดมการณ์ของชาติที่ดีนั้น จะต้องเป็นจุดร่วมเพื่อให้ทุกคนในชาติได้ไปสู่จุดหมายที่แน่นอน เป็นการสร้างความหวังร่วมกันให้แก่ประชาชนในชาติ เป็นแนวทางให้การศึกษาอบรมเพาะเยาวชนของชาติในอนาคตอย่างต่อเนื่อง การกำหนดอุดมการณ์ของชาตินั้นจะต้องสอดคล้องกับ ค่านิยมของคนไทย จะต้องสอดคล้องกับผลประโยชน์ของคนในชาติ อุดมการณ์ของชาติจึงเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

๓. การปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง การปลุกฝังทางความเชื่อในระบบการปกครองของสังคมหนึ่งกับระบอบการปกครองของอีกสังคมหนึ่ง ว่าใครจะเหมาะสมกว่ากัน

ก. หลักในการปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองก็คือ พยายามปลุกฝังความเชื่อมั่นที่มีคุณค่าอย่างยิ่งให้กับทหารแต่ละคน ตลอดจนประชาชนทั้งชาติ ให้เป็นสังคมที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม มีระเบียบวินัย ขยันอดทน เสียสละ มีความเข้าใจ และศรัทธาเชื่อถือในระบบการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มุ่งเสริมสร้างอุดมการณ์และความสามัคคีในการต่อสู้ให้กับคนในชาติ เพื่อให้เกิดความสำนึกที่ตื่นตัว ความภาคภูมิใจ และพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อระบอบการปกครอง และสถาบันอันเป็นที่เคารพเทอดทูนของเราโดยไม่ย่อท้อ และไม่หวั่นเกรงต่ออันตรายทั้งปวง

ข. การปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหารของกองทัพบกนั้น เป็นการดำเนินงานของกองทัพบกต่อกำลังพลเป็นรายบุคคล เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในภัยคุกคามจากฝ่ายตรงข้าม สร้างความสำนึกในหน้าที่ให้กับทหาร ในการที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสม เพื่อให้พ้นจากการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม สร้างสรรกำลังใจและความสามัคคี ตลอดจนความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการต่อสู้ป้องกันการรุกรานจากฝ่ายตรงข้ามทุกรูปแบบ เพื่อปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งเสริมสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในบทบาททางทหาร

ค. การดำเนินงานในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร มีขอบเขตในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ การให้การศึกษอบรมทางการเมืองและทางคุณธรรมแก่กำลังพล โดยเน้นพิเศษในการอบรมให้ความเข้าใจ และปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานให้ชาวไทยทุกคน เนื่องในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช ณ ท้องสนามหลวง เมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๒๐ คือ การรักษาความสามัคคี , การรู้จักข่มตน , การอดทน อดกลั้น อดออม และการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และให้เข้าใจในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๖๖/๒๕๒๓

ง. อุดมการณ์เกิดขึ้นได้อย่างไร อุดมการณ์เป็นเรื่องของความเชื่อความศรัทธายึดมั่น และได้มีการปฏิบัติตามความเชื่อความศรัทธานั้น ที่มาหรือแหล่งกำเนิดของอุดมการณ์นั้น คือ ความคิดและความสำนึกในจิตใจของมนุษย์นั่นเอง

จ. อุดมการณ์ของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง จะแตกต่างกันกับอุดมการณ์ของอีกสังคมหนึ่ง เพราะสิ่งแวดล้อมในแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน เป็นผลทำให้คิดไม่เหมือนกัน ผลสุดท้ายก็มีอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน ยึดมั่นศรัทธาในอุดมการณ์ทำให้คนในสังคมคิดว่าอุดมการณ์ของตนถูกต้อง ของคนอื่นสังคมอื่นไม่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้จึงมีการขัดแย้งกันขึ้นระหว่างอุดมการณ์

ฉ. อุดมการณ์สามารถปลูกฝังได้โดย

๑) จากการได้รับการสั่งสอนอบรมถ่ายทอดทีละน้อยๆ จากชนรุ่นหนึ่งไปสู่ชนอีกรุ่นหนึ่งไปโดยธรรมชาติ ไม่มีการขึ้นๆ ที่แน่นอน ปล่อยให้พลังทางสังคมและการเมืองส่งอิทธิพลต่อสมาชิกในสังคมอย่างค่อยเป็นค่อยไป

๒) จากการจัดป้อนความเชื่อขึ้นอย่างมีระบบ ด้วยการวางแผนและควบคุมการถ่ายทอดความเชื่อมั่น โดยความเชื่อจะถ่ายทอดไปยังสมาชิกของสังคมอย่างมีเอกภาพและมีทิศทาง มีองค์การเฉพาะ มีคณะบุคคลที่ทำบทบาทหน้าที่เฉพาะอย่างในการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางการเมือง

๔. ประโยชน์ของอุดมการณ์ มีลักษณะอยู่ ๖ ประการ คือ

ก. ผูกพันคนในชาติเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดความคิดเห็นสอดคล้องต้องกัน

ข. ทำให้คนในสังคมคำนึงถึงความสัมพันธ์และปรารถนาที่จะปรับปรุงความเป็นธรรมและความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น

ค. ชี้ให้สมาชิกในสังคมเห็นถึงความเสื่อมโทรมของสภาวะของสังคมปัจจุบัน และแนวทางที่จะปรับปรุงสภาวะสังคมให้ดีขึ้นในอนาคต

ง. ทำให้สังคมเฉื่อยชา เป็นสังคมที่มีพลังผลักดันภายใน สามารถปรับตัวให้เข้ากับกาลเวลาและสภาวะแวดล้อมได้

จ. ช่วยให้สมาชิกในสังคมใช้อำนาจสำหรับการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่สิทธิเสรีภาพ และความยุติธรรมภายในสังคม

ฉ. ช่วยจูงใจให้เลื่อมใสศรัทธาต่อการกระทำในสิ่งดี เว้นการประพฤตินในสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาสู่สังคมที่ดีกว่า

๕. อุดมการณ์ของชาติไทย ได้แก่

- ก. การพิทักษ์ชาติ ปกป้องเอกราช อธิปไตย ค้ำครองศาสนา
- ข. เทิดทูนรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์
- ค. ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคม
- ง. บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประชาชนประโยชน์ทุกถ้วนหน้า
- จ. สร้างความสามัคคีและมีคุณธรรม
- ฉ. ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงาม

๖. หลักในการดำเนินการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง

ก. พยายามปลูกฝังความเชื่อมั่นที่มีคุณค่ายิ่งลงในสังคมมนุษย์ ให้เป็นสังคมที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม มีระเบียบวินัย ชยัน อดทน ประหยัด เสียสละ

ข. เข้าใจ และศรัทธาเชื่อถือในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เหล่านี้จะเป็นแรงยึดเหนี่ยวให้สังคมดำรงอยู่ด้วยความสันติสุข มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพราะทั้งสามสถาบันนี้เป็นศูนย์รวมแห่งความจงรักภักดีไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ค. มุ่งส่งเสริมกำลังใจในการต่อสู้แก่มวลชนในสังคม เพื่อให้เกิดความหวงแหนและพร้อมที่จะต่อสู้ทำลายล้างผู้ทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบการปกครองและสถาบันอันเป็นที่เคารพเทิดทูนของเราโดยไม่ย่อท้อ และไม่หวั่นเกรงต่ออันตรายทั้งปวง

๗. ความมุ่งหมายในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร ดังนี้

ก. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนจรรยาบรรณความประพฤติปฏิบัติของกำลังพลแต่ละคนให้รู้เท่าทันกลอุบายอันลึกลับซึ้งของกลุ่มบุคคลและลัทธิการเมืองที่เป็นภัยร้ายแรงต่อระบอบการปกครองของประเทศไทย กวดขันความประพฤติปฏิบัติของกำลังพลทุกคนในหน่วยทหารและส่วนราชการทุกระดับชั้นให้เป็นไปโดยชอบและสุจริต กำจัดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรมต่างๆ ที่จะเป็นช่องทางให้กลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดีต่อชาติมาแย่งก่อกวน บ่อนทำลาย ให้เกิดความแตกแยกกันเอง

ข. เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับลัทธิการปกครอง และสามารถเปรียบเทียบได้เด่นชัดว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขดีกว่าระบอบการปกครองแบบอื่นๆ เพราะเหมาะสมกับลักษณะประจำชาติและอุปนิสัยของประชาชนชาวไทย ทั้งยังสามารถแก้ปัญหาสังคมได้ โดยมีต้องใช้กำลังบังคับ ช่มชู้ นอกจากนี้ยังต้องทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการปกครองระบอบนี้จะสามารถนำประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในอนาคตได้อย่างแน่นอน

ค. เพื่อเสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้ ในอันที่จะปกป้องเอกราชและสถาบันต่างๆ ของไทยไว้โดยไม่คิดชีวิต ไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก เสียสละ และไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

ง. เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกยึดมั่นในอุดมการณ์ ตลอดจนอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับกลวิธีในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่คิดร้ายต่อประเทศชาติ เสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้ไปสูประชาชนชาวไทยทั้งมวลโดยอาศัยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นสื่อ นำเข้าหามวลชนที่มีความผูกพันทางครอบครัว เครือญาติ และเพื่อนฝูง ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกกำลังใจ ความรู้ ความคิด ความสามารถ และการกระทำของประชาชนในชาติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การดำเนินการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหารนั้น มิได้มุ่งหมายจะสนับสนุนให้มีการจัดตั้งพรรคหรือสมาคมทางการเมืองใดๆ ขึ้นในหน่วยทหาร ทหารจะต้องวางตัวให้เป็นหลักมั่นอย่างไม่หวั่นไหว เป็นกลไกที่จะให้นมข้าวพลังมวลชนทั้งชาติให้บรรลุถึงความมุ่งหมายทั้งปวงดังกล่าวมาแล้ว ควรสอดส่องและควบคุมให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ย่อมมีความสำคัญมาก และเป็นทางที่จะทำให้คุณค่าของประชาธิปไตย สูงเด่นขึ้นในใจของทหารและประชาชน

๘. วัตถุประสงค์ในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร

ก. เพื่อยึดเหนี่ยวความคิด ความเชื่อของกำลังพลภายในหน่วยให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยมีความซาบซึ้งในคุณค่าและความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกาปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ข. เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและกำลังใจในการต่อสู้ของกำลังพลรายบุคคล และเสริมสร้างความสามัคคีภายในหน่วย

ค. เพื่อเสริมสร้างและรักษาไว้ซึ่งระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดของกำลังพลและคนในชาติ

ง. เพื่อดำเนินการตอบโต้การโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงข้าม

จ. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนในบทบาทของทหาร

ฉ. เพื่อเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๙. **ปัจจัยสำคัญในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง** เพื่อให้การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองบรรลุความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด ปัจจัยที่ต้องนำมาใช้เพื่อการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ควรประกอบด้วย การดำเนินการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

ก. การเสริมสร้างคุณธรรมแห่งจิตใจ

ข. การเสริมสร้างควมมีวินัย

ค. การเสริมสร้างความรู้เข้าใจระบอบการปกครองต่างๆ และชี้ให้เห็นข้อดี ข้อเสีย เมื่อเปรียบเทียบกับ การปกครองของเรา

ง. การเสริมสร้างศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จ. การเสริมสร้างความรู้รักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ฉ. การเสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้

๑๐. **การเสริมสร้างคุณธรรมแห่งจิตใจ** เป็นส่วนสำคัญที่สุด เป็นพื้นฐานในการก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองจึงจำเป็นต้องมุ่งไปที่จิตใจก่อน

เรื่องแรกที่จะต้องอบรมปลูกฝัง คือ เสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของทหาร ประชาชนในชาติ ให้ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาทุกศาสนาที่เขานับถือ คุณธรรมมีมากมายหลายประการ แต่ที่จำเป็นและควรปลูกฝังเป็นเบื้องต้น คือ

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความอดทน

ค. ความประหยัด

ง. ความเสียสละ

- จ. ความสามัคคี
- ฉ. ความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม

๑๑. การเสริมสร้างความมีวินัย วินัยเป็นหลักความประพฤติที่วางไว้ เพื่อควบคุมหมู่คณะให้มีความสุภาพเรียบร้อย มีความประพฤติดีงาม มีวินัยมีประโยชน์หลายประการ สังคมมนุษย์ที่เจริญได้ต้องมีวินัยเป็นเครื่องจรรโลงความมีระเบียบแบบแผน จึงต้องให้กำลังพลเข้าใจว่า

ก. ความมีวินัยกับการปลูกฝังอุดมการณ์ มีความผูกพันและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งการอยู่ร่วมกันเป็นชาติ ย่อมมีกฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมการประพฤติปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ควบคุมวินัยของคนในสังคม

ข. ต้องหมั่นอบรมบ่มเพาะความมีวินัยอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ต้องทำความเข้าใจต่อกำลังพลว่า “คนชาติวินัยเป็นภัยต่อสังคมอย่างไร กำลังพลของกองทัพภักดีวินัยเป็นภัยฉนั้น”

๑๒. การเสริมสร้างความเข้าใจระบอบการปกครองแบบต่างๆ กล่าวโดยสรุปแล้วการปกครองในโลกจะมีเพียง ๒ แบบเท่านั้น คือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการปกครองในระบอบเผด็จการ ความจริงไม่มีการปกครองแบบใดที่สมบูรณ์ โดยไม่มีข้อเสีย การปกครองทุกระบบมีข้อดีและข้อเสียด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นการปกครองแบบใดจะเหมาะกับประเทศใดย่อมขึ้นอยู่กับประชาชน ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ของประเทศนั้นๆ การปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง จึงต้องสอนให้รู้จักการเปรียบเทียบให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสียของการปกครองแต่ละระบอบ โดย

- ก. สร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ข. ชี้ให้เห็นภัยอันใหญ่หลวงของลัทธิคอมมิวนิสต์อันมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของชาติ
- ค. ให้มีความสามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อแตกต่างๆ จุดอ่อน และจุดแข็งของลัทธิการปกครองแบบต่างๆ เช่น ระบอบประชาธิปไตย ระบอบเผด็จการ ระบอบคอมมิวนิสต์

๑๓. การเสริมสร้างศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย

- ก. สอนให้รู้ให้เข้าใจหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ข. ชี้ให้เห็นข้อดีของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เปรียบเทียบกับการปกครองระบอบอื่นๆ
- ค. ชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค
- ง. ชี้ให้เห็นถึงอันตรายอย่างใหญ่หลวงที่เกิดจากลัทธิคอมมิวนิสต์

๑๔. การเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ก. ชาติ คือ จตุรรวมอันยิ่งใหญ่ของประชาชน เพื่อให้เราคำนึงถึงประโยชน์ร่วมกันและเป็นเครื่องเตือนใจให้ประชาชนระลึกไว้เสมอว่า เราเป็นชนชาติไทย ไม่ร่วมกันรักษาผลประโยชน์ร่วมกันแล้ว ใครเล่าจะคอยมาดูแลรักษา เราต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะต่อสู้ด้วยชีวิต เพื่อปกป้องเอกราชของชาติให้คงอยู่ตลอดไป

ข. ศาสนา คนไทยเราทุกคนถือว่าความเชื่อในศาสนาเป็นเรื่องของความคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละคน การนับถือศาสนาเป็นเสรีภาพอันสำคัญ ถึงแม้ว่าบ้านเมืองจะมีกฎหมายอยู่แล้ว แต่ความเป็นสุขของประเทศชาติก็ยังคงอาศัยหลักจริยธรรมของศาสนาด้วย

ค. พระมหากษัตริย์ คือ ศูนย์รวมพลังประชาชนทั้งชาติ ทรงมีคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อประเทศชาติในกรณีที่มิวิฤตการณ์ทางการเมือง เช่น กรณีวันมหาวิปโยค ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ หากประเทศไทย

ไม่มีองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้วไซ้ เหตุการณ์นองเลือดคงจะไม่ยุติลงอย่างรวดเร็วเป็นแน่ ถ้าประเทศไทยอยู่ในระบอบการปกครองแบบอื่น เราก็ไม่อาจรักษาสถาบันสูงสุดทั้งสามนี้ไว้ได้

๑๕. การเสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้ ลักษณะนิสัยของคนไทยมีเลือดนักสู้ ใฝ่สันติ รักสงบ หากเอกราชของชาติถูกคุกคาม จะแปรสภาพใฝ่สันติเป็นความเหี้ยมหาญหนัที่ เครื่องมือที่จะใช้เสริมสร้างกำลังใจในการต่อสู้ได้แก่

- ก. สื่อสารมวลชนทุกประเภท
- ข. คำขวัญ บทเพลง บทกวี นวนิยาย เพลงปลุกใจ บทความ
- ค. ภาพยนตร์ ภาพยนต์ข่าว สารคดี
- ง. การฝึกอบรม
- จ. การปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ควรจะต้องดำเนินการควบคู่กับการทำลายอุดมการณ์ของฝ่ายตรงข้ามตลอดเวลา

๑๖. ปัจจัยสำคัญในการทำลายอุดมการณ์ของฝ่ายตรงข้าม ปัจจัยทั้ง ๖ ประการ ในข้อ ๙ เป็นมาตรการที่กระทำต่อกำลังพลของเรา ถือเป็นมาตรการเชิงรับ ซึ่งในการจะเอาชนะฝ่ายตรงข้ามได้นั้น จำเป็นต้องปฏิบัติการเชิงรุกคู่ไปด้วย หมายถึง การทำลายอุดมการณ์หรือลัทธิการปกครองของฝ่ายตรงข้ามต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ได้ ปัจจัยในการทำลายอุดมการณ์พอที่จะกล่าวโดยสรุป ได้แก่

ก. การทำลายเอกภาพของฝ่ายตรงข้าม คือ ดำเนินการต่อสู้บุคคลชั้นนำฝ่ายตรงข้ามทุกระดับให้สูญเสียความซื่อสัตย์ สุจริต และขาดความยุติธรรม โดยทำให้คนเหล่านั้นเกิดความโลภ เห็นแก่ตัว รวมทั้งยุแหย่ให้เกิดการแตกความสามัคคีในหน่วยงานหรือในองค์กรของฝ่ายตรงข้าม

ข. ทำลายวินัยของฝ่ายตรงข้าม คือ การชักชวนและยุยงให้เกิดการเสียวินัยขึ้นอย่างกว้างขวางในหน่วยงาน หรือองค์กรของฝ่ายตรงข้าม

ค. สร้างความสับสนเกิดขึ้นในระบบหรือระบอบ ตลอดจนวิธีการปกครอง และการดำเนินงานของฝ่ายตรงข้าม

ง. ทำลายศรัทธาต่อการเชื่อถือในลัทธิของฝ่ายตรงข้าม โดยชี้ให้เห็นว่า การปกครองโดยลัทธิระบบอื่นไม่เหมาะสมกับลักษณะประจำชาติของคนไทย

จ. ทำลายความจงรักภักดีของฝ่ายตรงข้ามที่มีต่อสถาบันต่างๆ ของฝ่ายตรงข้ามลงเสีย

ฉ. ทำลายกำลังใจในการต่อสู้ของฝ่ายตรงข้าม โดยกล่าวถึงความพ่ายแพ้ อุบสรรค และภัยอันตรายใหญ่หลวงที่ขวางกั้นการดำเนินงานของฝ่ายตรงข้ามอยู่เสมอๆ

พึงระลึกไว้เสมอว่า การปลุกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง ควรจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปกับการทำลายอุดมการณ์ของฝ่ายตรงข้ามตลอดเวลา